

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

HUỶNH NGUYỄN DUY THANH

**NHÂN THÂN NGƯỜI PHẠM CÁC TỘI VỀ CỜ BẠC TRÊN
ĐỊA BÀN TỈNH LONG AN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ
TỘI PHẠM HỌC VÀ PHÒNG NGỪA TỘI PHẠM

HÀ NỘI, năm 2018

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

HUỶNH NGUYỄN DUY THANH

**NHÂN THÂN NGƯỜI PHẠM CÁC TỘI VỀ CỜ BẠC TRÊN
ĐỊA BÀN TỈNH LONG AN**

Ngành: Tội phạm học và phòng ngừa tội phạm

Mã số: 8.38.01.05

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC
TS. TRẦN THỊ QUANG VINH

HÀ NỘI, năm 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu thống kê, kết quả đề cập trong luận văn là trung thực, chính xác và có nguồn gốc trích dẫn rõ ràng.

Tác giả luận văn

Huỳnh Nguyễn Duy Thanh

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
Chương 1: LÝ LUẬN VỀ NHÂN THÂN NGƯỜI PHẠM CÁC TỘI VỀ CỜ BẠC	7
1.1. Khái niệm nhân thân người phạm các tội về cờ bạc	7
1.2. Các đặc điểm nhân thân của người phạm các tội về cờ bạc	11
1.3. Những yếu tố tác động đến sự hình thành nhân thân người phạm các tội về cờ bạc	19
1.4. Ý nghĩa của việc nghiên cứu nhân thân người phạm các tội về cờ bạc	28
Tiểu kết Chương 1	31
Chương 2: THỰC TRẠNG NHÂN THÂN NGƯỜI PHẠM CÁC TỘI VỀ CỜ BẠC TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LONG AN	32
2.1. Khái quát tình hình tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An trong năm năm gần đây	32
2.2. Thực trạng những yếu tố tác động đến sự hình thành nhân thân người phạm các tội về cờ bạc	35
2.3. Thực trạng các đặc điểm tội phạm học về nhân thân người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An	48
Tiểu kết Chương 2	53
Chương 3: DỰ BÁO TÌNH HÌNH TỘI CỜ BẠC VÀ GIẢI PHÁP PHÒNG NGỪA TỪ KHÍA CẠNH NHÂN THÂN NGƯỜI PHẠM CÁC TỘI VỀ CỜ BẠC	55
3.1. Dự báo tình hình tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An	55
3.2. Các giải pháp phòng ngừa tội phạm cờ bạc từ khía cạnh nhân thân người phạm tội	58
Tiểu kết Chương 3	70
KẾT LUẬN	71
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Bảng 2.1: Tình hình các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An

Bảng 2.2: Cơ số tội phạm nói chung và tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An

Bảng 2.3: Tình hình tội phạm cờ bạc trong quan hệ với tình tội phạm nói chung trên địa bàn tỉnh Long An giai đoạn 2013 - 2017

Bảng 2.4: Cơ cấu từng loại tội về cờ bạc trong tổng số vụ án về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An

Bảng 2.5: Cơ cấu độ tuổi của người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An giai đoạn 2013 - 2017

Bảng 2.6: Cơ cấu giới tính của người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An giai đoạn 2013 - 2017

Bảng 2.7: Cơ cấu trình độ học vấn của người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An giai đoạn 2013 - 2017

Bảng 2.8: Cơ cấu nghề nghiệp của nhân thân người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An giai đoạn 2013 – 2017

Hình 2.1: Biểu đồ biểu diễn tình hình tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Long An là tỉnh nằm trong vùng phát triển kinh tế trọng điểm phía Nam, thuộc vùng Tây Nam Bộ, Việt Nam. Diện tích tự nhiên của toàn tỉnh là 449.194,94 Ha, với dân số tính đến tháng 05 năm 2013 là 1.542.606 người. Long An có vị trí địa lý hết sức thuận lợi, phía đông giáp với tỉnh Tây Ninh và thành phố Hồ Chí Minh, phía Tây giáp với tỉnh Đồng Tháp, phía Nam giáp với tỉnh Tiền Giang, phía Bắc giáp với Campuchia. Với hai cửa khẩu Bình Hiệp (Mộc Hóa) và Tho Mo (Đức Huệ) kèm theo điều kiện giao thông thuận lợi, với các tuyến đường lớn nối liền vùng Đông Nam Bộ và khu vực Đồng bằng sông Cửu Long như quốc lộ 1A, quốc lộ 50, các đường tỉnh lộ 10, ĐT823, ĐT824, ĐT825... hệ thống giao thông đường thủy liên vùng và liên quốc gia hiện đang được nâng cấp, mở rộng, xây dựng mới tạo động lực cho việc phát triển kinh tế toàn tỉnh.

Với những chính sách hợp lý của Nhà nước ta đã thu hút nhiều các dự án đầu tư từ nguồn vốn nước ngoài với vốn đầu tư hàng tỷ đô la, giải quyết vấn đề việc làm cho người dân trong khu vực, thu hút nguồn nhân lực từ khắp nơi trên cả nước. Cùng với sự phát triển của nền kinh tế thị trường, đời sống vật chất và tinh thần của người dân không ngừng được nâng lên. Bên cạnh đó, dưới góc độ tội phạm học thì tình hình tội phạm cũng phát triển theo chiều hướng gia tăng, trong đó các tội phạm về cờ bạc ngày càng nhiều và diễn biến ngày càng phức tạp, nhiều loại hình cờ bạc mới ra đời dẫn đến việc phát hiện, xử lý và phòng ngừa tội phạm của các cơ quan chức năng trên địa bàn tỉnh ngày càng khó khăn hơn, gây nên nhiều hậu quả, hệ lụy nghiêm trọng.

Thực hiện Chỉ thị số 48 CT/TW ngày 22/10/2010 của Bộ chính trị, Quyết định số 138/QĐ-TTg ngày 31/7/1998 và Quyết định số 623/QĐ-TTg ngày 14/4/2016 của Thủ tướng Chính phủ. Các cấp Đảng ủy và chính quyền

địa phương cùng toàn thể các ban ngành trong toàn tỉnh đã tập trung lực lượng, đề ra nhiều chính sách, kế hoạch hành động trong công tác phòng, chống tội phạm. Tuy nhiên, do nhiều nguyên nhân khác nhau mà tình hình tội phạm trên địa bàn tỉnh vẫn không giảm, đặc biệt là tội phạm cờ bạc.

Cờ bạc là hành vi nguy hiểm cho xã hội, là nguyên nhân dẫn đến sự hình thành của một số loại tội phạm khác như trộm cắp, cướp giết, thậm chí là giết người – cướp của. Hành vi cờ bạc cũng là nguyên nhân của tình trạng bạo hành trong gia đình... gây nên nhiều hậu quả to lớn trong xã hội.

Để đấu tranh phòng, chống tội phạm một cách toàn diện, hiệu quả hơn, bên cạnh việc áp dụng các phương pháp nghiệp vụ trong công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, cần nghiên cứu chuyên sâu về nhân thân người phạm tội để có được những nhận thức đúng đắn, sâu sắc nhằm xác định nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm, từ đó có thể xây dựng các biện pháp phòng ngừa hữu hiệu đối với tình hình tội phạm nói chung và tình hình tội phạm cờ bạc nói riêng.

Yêu cầu đấu tranh phòng, chống tội phạm cờ bạc đòi hỏi phải nghiên cứu nhân thân người phạm tội ở mức độ khái quát hơn. Nhằm hoàn thiện hệ thống lý luận về nhân thân người phạm các tội về cờ bạc, cũng như phục vụ công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm này trên địa bàn tỉnh Long An. Tác giả đã lựa chọn đề tài: “**Nhân thân người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An**” làm đề tài luận văn thạc sỹ.

2. Tình hình nghiên cứu liên quan đề tài

Nhóm các công trình nghiên cứu về lý luận chung của tội phạm học

- Võ Khánh Vinh (2003) *Giáo trình Tội phạm học*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội.
- Trường Đại học Luật Hà Nội (2012, 2013, 2015) *Giáo trình tội phạm học*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội.

- Viên nghiên cứu Nhà nước và pháp luật (2000) *Tội phạm học Việt Nam một số vấn đề lý luận và thực tiễn*.
- GS.TS. Nguyễn Văn Cảnh và PGS.TS. Phạm Văn Tinh (2013) *Một số vấn đề về tội phạm học Việt Nam*, Học viện cảnh sát nhân dân, Hà Nội.
- Nguyễn Quang Hạnh (2013) “Một số vấn đề nhân thân người phạm tội”, Tạp chí Nghề luật.
- Trần Hữu Tráng (2010) “Bàn về nguyên nhân tội phạm học”, Tạp chí Luật học.

Nhóm công trình nghiên cứu nhân thân người phạm tội từ cách tiếp cận của khoa học Luật Hình sự và Tội phạm học.

- Nguyễn Thị Thanh Thủy (2005) *Nhân thân người phạm tội trong trong luật hình sự Việt Nam*, Luận án Tiến sĩ.
- Nguyễn Thị Thanh Thủy (2001) “Một số vấn đề về nhân thân người phạm tội”, Tạp chí Nhà nước và pháp luật.
- Trần Văn Sơn (1997) “*Nhân thân người phạm tội một căn cứ để quyết định hình phạt*”, Tạp chí Luật học.
- Nguyễn Thanh Tuấn (2017) *Nhân thân người phạm tội hiếp dâm trẻ em trên địa bàn tỉnh Bình Phước*, Luận văn Thạc sĩ, Học viện khoa học xã hội
- Nguyễn Thị Thanh Thủy (2005) “*Vấn đề nhân thân người phạm tội trong thực tiễn quyết định hình phạt*”, Tạp chí Tòa án nhân dân, số 19/2005, tr. 3-9.
- Phạm Uyên Thy (2013) *Nhân thân người phạm tội trên địa bàn Quận 7, Thành phố Hồ Chí Minh*, Luận văn Thạc sĩ, Học viện khoa học xã hội.
- Lê Thành Công (2016) *Nhân thân người phạm tội xâm phạm sở hữu từ thực tiễn quận Bình Tân*, Luận văn Thạc sĩ, Học viện khoa học xã hội.
- Lê Ngô Phương Thanh (2017) *Nhân thân người phạm tội cướp giật tài sản trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh*, Luận văn Thạc sĩ, Học viện khoa

học xã hội;

- Lê Đình Toàn (2017) *Nhân thân người phạm tội cướp tài sản trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh*, Luận văn Thạc sĩ.

- Phan Ái Nhi (2016) *Nhân thân người phạm tội giết người trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh*, Luận văn Thạc sĩ, Học viện khoa học xã hội.

- Phạm Thị Triều Mến (2014) *Nhân thân người phạm tội xâm phạm sở hữu từ thực tiễn tỉnh Bình Dương*, Luận văn Thạc sĩ, Học viện khoa học xã hội;

- Nguyễn Tuyết Mai (2006) “*Một số đặc điểm chú ý về nhân thân của người phạm tội về ma túy ở Việt Nam*” Tạp chí Luật học.

Các công trình nghiên cứu nêu trên đã làm rõ về mặt lý luận cũng như thực tiễn về các đặc điểm nhân thân của người phạm tội nói chung và nhân thân người phạm các loại tội cụ thể như cướp giật tài sản, hiếp dâm trẻ em, giết người... nhưng vẫn chưa có công trình nghiên cứu nào nghiên cứu chuyên sâu về các đặc điểm nhân thân của người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An.

Kết quả của những công trình nghiên cứu này là những tri thức hiểu biết quan trọng mà tác giả có thể kế thừa trong quá trình nghiên cứu làm đề tài của mình.

Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

Mục đích nghiên cứu: Trên cơ sở làm rõ các đặc điểm nhân thân người phạm các tội về cờ bạc từ thực tiễn tỉnh Long An, tác giả nghiên cứu phân tích nguyên nhân, quá trình hình thành các đặc điểm nhân thân xấu của những người phạm các tội về cờ bạc, luận văn hướng đến mục đích đề xuất các giải pháp tăng cường phòng ngừa tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An từ khía cạnh nhân thân người phạm tội.

Nhiệm vụ nghiên cứu:

- Thứ nhất, làm rõ những vấn đề lý luận chung về nhân thân người phạm các tội về cờ bạc.

- Thứ hai, xác định những xu hướng tác động đến sự hình thành các đặc điểm nhân thân tiêu cực của người phạm tội cờ bạc. Từ đó phân tích làm rõ các đặc điểm nhân thân người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An giai đoạn 2013 – 2017.

- Thứ ba, kiến nghị các giải pháp phòng ngừa tình hình tội phạm cờ bạc từ góc độ nhân thân người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài: tác giả dựa trên số liệu thống kê của Tòa án nhân dân tỉnh Long An về tình hình tội phạm và 100 bản án xét xử về các tội cờ bạc để nghiên cứu và phân tích các đặc điểm nhân thân của người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An.

Phạm vi nghiên cứu của đề tài:

- **Khía cạnh:** Đề tài nghiên cứu nhân thân người phạm các tội cờ bạc dưới góc độ Tội phạm học và phòng ngừa tội phạm, từ thực tiễn tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An.

- **Thời gian:** Từ năm 2013 đến năm 2017.

4. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

Luận văn được nghiên cứu trên cơ sở phương pháp luận của phép duy vật biện chứng, duy vật lịch sử của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và các quan điểm của Đảng, Nhà nước về phòng ngừa tội phạm.

Sử dụng các phương pháp nghiên cứu cụ thể như lý luận, phân tích, tổng hợp, hệ thống, thống kê, nghiên cứu bản án, tổng kết kinh nghiệm, phân tích, suy luận logic... để làm rõ những vấn đề lý luận chung về nhân thân người phạm tội, các đặc điểm nhân thân người phạm các tội về cờ bạc, các yếu tố tác động đến sự hình thành nhân thân người phạm các tội về cờ bạc

trên địa bàn tỉnh Long An giai đoạn 2013 – 2017 và đề ra các kiến nghị nhằm hoàn thiện các giải pháp phòng ngừa tình hình tội phạm từ góc độ nhân thân người phạm tội.

5. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn

Ý nghĩa lý luận: Luận văn là công trình khoa học nghiên cứu về nhân thân người phạm các tội về cờ bạc từ thực tiễn tỉnh Long An giai đoạn 2013 - 2017. Dựa trên cơ sở lý luận về nhân thân người phạm tội và thực trạng tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An, luận văn đưa ra những phân tích, suy luận, những căn cứ khoa học để từ đó tìm ra nguyên nhân hình thành các đặc điểm nhân thân xấu của người phạm tội nói chung và người phạm tội cờ bạc nói riêng, từ đó đề xuất giải pháp có ý nghĩa lý luận và thực tiễn trong công tác phòng, chống tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An. Kết quả nghiên cứu của luận văn sẽ góp phần bổ sung, hoàn thiện lý luận tội phạm học nói chung và lý luận phòng, chống tội phạm cờ bạc nói riêng.

Ý nghĩa thực tiễn: Công trình này là tài liệu tham khảo có giá trị ứng dụng trong thực tiễn đấu tranh phòng, chống tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An.

6. Kết cấu của luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận, phần mục lục, danh mục tài liệu tham khảo, phần phụ lục, nội dung của luận văn gồm 3 chương:

Chương 1: Lý luận về nhân thân người phạm các tội về cờ bạc.

Chương 2: Thực trạng nhân thân người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An.

Chương 3: Dự báo tình hình tội cờ bạc và giải pháp phòng ngừa từ khía cạnh nhân thân người phạm các tội về cờ bạc.

Chương 1
LÝ LUẬN VỀ NHÂN THÂN NGƯỜI PHẠM CÁC TỘI
VỀ CỜ BẠC

1.1. Khái niệm nhân thân người phạm các tội về cờ bạc

Nhân thân người phạm tội là một phạm trù thuộc về con người được đề cập trong các ngành khoa học pháp lý khác nhau như: khoa học Tội phạm học, khoa học Luật hình sự, khoa học Tâm lý học... Thực tiễn quá trình phòng ngừa tội phạm, các cơ quan Điều tra, Tòa án, Viện kiểm sát, Thi hành án... cần nắm được vấn đề nhân thân người phạm tội. Vấn đề nhân thân người phạm tội là một phạm trù nghiên cứu của nhiều ngành khoa học, mỗi ngành khoa học có những phương pháp, cách tiếp cận và góc độ nghiên cứu khác nhau. Nhưng tất cả đều có chung mục đích là phục vụ cho công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm.

Để tìm hiểu về nhân thân người phạm tội, trước hết cần nghiên cứu con người với tư cách là thành viên của xã hội, tham gia vào các quan hệ xã hội. Theo C. Mác: “Bản chất con người không phải là một cái trừu tượng cố hữu của cá nhân riêng biệt. Trong tính hiện thực của nó, bản chất con người là tổng hòa những quan hệ xã hội” [2, tr.21].

Bản chất của con người là tổng hòa các đặc điểm tự nhiên (gồm các nội dung về sinh học) và các đặc điểm xã hội (gồm các nội dung về xã hội). Đặc tính sinh học trong con người như giới tính, độ tuổi, cấu trúc tâm lý, nhân cách... quyết định sự hình thành những hiện tượng, quá trình tâm, sinh lý của con người. Mặt khác, con người muốn tồn tại phải trải qua quá trình lao động, tạo ra của cải để phục vụ cho các nhu cầu sinh học của mình như ăn, uống, nghỉ ngơi... Khi nghiên cứu về nhu cầu của con người, nhà tâm lý học Abraham Maslow cho rằng con người có năm nhóm nhu cầu khác nhau cần được thỏa mãn, những nhu cầu cần được thỏa mãn theo thứ tự từ thấp tới cao, các nhu cầu cao hơn sẽ nảy sinh và sự mong muốn được thỏa mãn các nhu

câu đó ngày càng mãnh liệt khi các nhu cầu trước đó đã được đáp ứng đầy đủ:

- Bậc một là nhu cầu về mặt sinh lý: Là các nhu cầu nhằm đáp ứng được sự sinh tồn của con người như thở, nước uống, thức ăn, tình dục, nghỉ ngơi, nơi trú ngụ, bài tiết... đây là những nhu cầu cơ bản nhất và mạnh nhất của con người, các nhu cầu ở mức độ cao hơn sẽ không xuất hiện nếu như các nhu cầu cơ bản này không được thỏa mãn. Con người chỉ có thể đáp ứng được các nhu cầu này của mình thông qua hoạt động tự lao động.

- Bậc hai là nhu cầu được an toàn: Khi các nhu cầu cơ bản đã được đáp ứng thì nhu cầu được bảo vệ về an toàn thân thể, việc làm, gia đình, sức khỏe, tài sản được bảo đảm sẽ được kích hoạt.

- Bậc ba trong tháp nhu cầu của Maslow là nhu cầu về xã hội, nhu cầu cần được giao lưu tình cảm và được trực thuộc: con người luôn muốn tồn tại trong một cộng đồng, luôn muốn có được gia đình êm ấm, bạn bè thân hữu tin cậy. Đây là một nhu cầu về mặt tinh thần của con người. Theo nghiên cứu của Maslow cho thấy nếu nhu cầu này không được thỏa mãn, đáp ứng nó sẽ gây nên các bệnh trầm trọng về tinh thần.

- Bậc bốn trong tháp nhu cầu của Maslow là nhu cầu được tôn trọng: nhu cầu này còn được gọi là nhu cầu thừa nhận, con người luôn muốn nhận được sự quý mến, tôn trọng từ những người khác.

- Bậc cao nhất trong tháp nhu cầu này là nhu cầu được thể hiện mình: là nhu cầu được thể hiện bản thân, được khẳng định mình trong cuộc sống, muốn được sáng tạo, thể hiện hết khả năng của mình và được sự công nhận từ cộng đồng.

Trong mỗi con người chúng ta đều tồn tại và cần được thỏa mãn cả năm nhu cầu này. Nhưng để thỏa mãn nó con người không thể sống tách biệt ra khỏi xã hội mà phải tồn tại và có sự tương tác qua lại cùng những con người khác trong xã hội. Xã hội loài người là một tập hợp người, được tổ chức, có

phân công lao động, tồn tại qua thời gian, sống trên cùng một vùng lãnh thổ và chia sẻ những mục đích chung, cùng nhau thực hiện những nhu cầu chủ yếu của đời sống và chịu ảnh hưởng của các giá trị và chuẩn mực của xã hội. Chính sự tương tác này sẽ tạo ra các mối quan hệ giữa người và người trong xã hội. Đây chính là đặc tính xã hội của con người.

Nhân thân con người là sự thống nhất giữa các đặc điểm sinh học và đặc điểm xã hội của một người, từ đó thể hiện bản chất riêng của con người đó trong các mối quan hệ xã hội. Con người từ khi sinh ra như một tờ giấy trắng, trong quá trình trưởng thành của mình, con người đó gặp phải những điều kiện, hoàn cảnh sống khác nhau thì hình thành nên các đặc điểm nhân thân khác nhau. Khi con người được sống và phát triển trong môi trường thuận lợi, thì sẽ hình thành nên nhân thân tốt. Ngược lại nếu con người sống và phát triển trong môi trường không thuận lợi thì sẽ hình thành nên nhân thân xấu, các đặc điểm nhân thân xấu này khi gặp những tình huống bên ngoài thuận lợi sẽ làm phát sinh hành vi phạm tội.

Vì vậy, khi nói đến nhân thân người phạm tội ta phải nói đến các đặc điểm của nhân thân con người nói chung và cả những đặc điểm nhân thân đặc trưng của người phạm tội – những đặc điểm thể hiện tính nguy hiểm cho xã hội của họ, như là: nhận thức, sở thích, thói quen, ý thức pháp luật, các đặc điểm về giới tính, độ tuổi, năng lực trách nhiệm hình sự... Tất cả các đặc điểm tâm, sinh lý này của người phạm tội được hình thành dưới sự tác động của các yếu tố khách quan bên ngoài như điều kiện môi trường sống, môi trường gia đình, sự giáo dục của gia đình và nhà trường, điều kiện kinh tế và tất cả những mối quan hệ trong xã hội của con người đã trải qua. Chính các đặc điểm nhân thân này dưới sự tác động tiêu cực của các yếu tố, hoàn cảnh bên ngoài đã tạo thành động lực thúc đẩy việc thực hiện tội phạm.

Đối tượng nghiên cứu của tội phạm học là con người phạm tội chứ

không phải con người nói chung. Người phạm tội là người thực hiện hành vi nguy hiểm cho xã hội được quy định trong Bộ luật hình sự và bị coi là tội phạm [38, tr.149]. Nhân thân người phạm tội là tổng hòa giữa các đặc điểm sinh học và đặc điểm xã hội của người phạm tội. Khi nghiên cứu nhân thân người phạm tội chính là nghiên cứu tất cả các đặc điểm riêng biệt của người phạm tội như giới tính, tuổi tác, nghề nghiệp, trình độ văn hóa, hoàn cảnh gia đình, thái độ chính trị, ý thức pháp luật, đời sống kinh tế... và sự tác động của môi trường bên ngoài như gia đình, nhà trường, xã hội, sự tác động của nền kinh tế... đến sự hình thành các đặc điểm nhân thân người phạm tội.

Khái niệm về nhân thân người phạm tội được rất nhiều công trình khoa học đề cập. Theo Từ điển tiếng Việt, nhân thân con người được định nghĩa là: *“Tổng hợp các đặc điểm về nhân thể, tính cách và cuộc sống của cá nhân một con người về mặt thi hành pháp luật”* [37, tr. 45].

Trong tội phạm học, nhân thân con người được hiểu là tổng hợp các đặc điểm, dấu hiệu thể hiện bản chất của con người đó. Theo Giáo sư. Tiến sĩ Võ Khánh Vinh thì nhân thân người phạm tội là *“Tổng thể các dấu hiệu có ý nghĩa về mặt xã hội, trong sự kết hợp với các điều kiện và hoàn cảnh bên ngoài ảnh hưởng đến hành vi phạm tội của người đó”* [50, tr.130].

Có thể kết luận rằng: Nhân thân người phạm tội là sự thống nhất giữa các đặc điểm tự nhiên và đặc điểm xã hội của con người dưới sự tác động của các yếu tố bên ngoài dẫn đến việc người đó thực hiện một hành vi mà pháp luật hình sự quy định là tội phạm. Chỉ nhận thức được các đặc điểm nhân thân người phạm tội khi con người đã thực hiện hành vi phạm tội.

Trên cơ sở khái niệm nhân thân người phạm tội nói chung, tác giả có thể rút ra khái niệm nhân thân người phạm các tội về cờ bạc như sau:

Nhân thân người phạm các tội về cờ bạc là tổng hợp những đặc điểm, dấu hiệu thể hiện bản chất của con người kết hợp với các điều kiện, hoàn

cảnh nhất định dẫn đến người đó thực hiện hành vi vi phạm các tội về cờ bạc được quy định trong pháp luật hình sự Việt Nam.

1.2. Các đặc điểm nhân thân của người phạm các tội về cờ bạc

Khi nói đến nhân thân người phạm tội, chúng ta có những đặc điểm, dấu hiệu chung cho tất cả các tội phạm, có những đặc điểm, dấu hiệu riêng cho từng nhóm tội phạm cụ thể, cũng như có những đặc điểm, dấu hiệu đặc thù cho từng tội phạm riêng biệt. Trong phạm vi luận văn này, tác giả chỉ đề cập đến những đặc điểm nhân thân làm phát sinh tội phạm cờ bạc. Có thể chia đặc điểm nhân thân này thành 3 nhóm:

- Nhóm đặc điểm sinh học.
- Nhóm đặc điểm xã hội.
- Nhóm đặc điểm nhận thức, tâm lý.

1.2.1. Nhóm đặc điểm sinh học

Đặc điểm sinh học của con người bao gồm giới tính, độ tuổi, nhân cách, cấu trúc tâm lý... Khi nghiên cứu về đặc điểm sinh học của nhân thân người phạm các tội về cờ bạc, tác giả chỉ tập trung nghiên cứu đặc điểm về giới tính và đặc điểm về lứa tuổi của người phạm tội.

Đặc điểm giới tính.

Xác định giới tính người phạm tội cho ta thấy tính chất, mức độ, đặc điểm tội phạm theo từng giới. Trong phạm vi luận văn tác giả tập trung xác định hai vấn đề:

- Tỷ lệ phạm tội của nam giới và nữ giới trong tổng số tất cả các loại tội phạm và trong các loại tội phạm cụ thể.
- Đặc trưng về giới của các loại tội phạm cụ thể.

Từ thực tiễn nghiên cứu về tình hình tội phạm của các nhà tội phạm học cho thấy, tỉ lệ phạm tội giữa nam giới và nữ giới trong các loại tội phạm cụ thể là khác nhau. Nhìn chung tỉ lệ phạm tội ở nam giới luôn cao hơn nữ giới.

Từ các số liệu cơ cấu giới tính của những người phạm tội cờ bạc cho thấy rằng tỷ lệ phạm tội ở nam giới chiếm số lượng lớn hơn so với nữ giới. Nam giới với đặc điểm tâm lý kêu căng, ngạo mạn, dễ nhiễm thói hư tật xấu. Kèm theo đó là tính ham vui, háo thắng, gan dạ, thích thể hiện bản thân... của nam giới là nguyên nhân dẫn đến tỷ lệ phạm tội cờ bạc của nam giới cao hơn nữ giới.

Các đặc điểm tâm lý đặc trưng của nam giới kèm theo kinh nghiệm về cờ bạc hình thành nên tâm lý đở đên, may rủi và có suy nghĩ rằng mình sẽ chiến thắng trong các trò chơi cờ bạc. Nữ giới không có nhiều kinh nghiệm cờ bạc như nam giới, nữ giới tham gia vào cờ bạc với tâm lý chủ yếu để thỏa mãn sở thích đở đên, kiếm tiền, mua vui và giết thời gian. Do sự khác nhau về đặc điểm giới tính giữa nam giới và nữ giới đã ảnh hưởng đến việc hình thành nên động cơ phạm tội, việc kế hoạch hóa thực hiện, lựa chọn phương thức thực hiện và hình thức tham gia cờ bạc ở nam giới và nữ giới là khác nhau.

Khi nghiên cứu đặc điểm giới tính của người phạm các tội về cờ bạc giúp ta xác định được tỉ lệ giữa nam và nữ trong tổng số người phạm các tội về cờ bạc, sự ảnh hưởng của giới tính đến hành vi người phạm tội có ý nghĩa to lớn trong công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm.

Đặc điểm lứa tuổi

Con người ở mỗi lứa tuổi khác nhau, trong từng thời kỳ của chu trình phát triển khác nhau sẽ có những đặc điểm sinh lý, nhận thức, tinh thần, ý thức, kiến thức và kinh nghiệm sống khác nhau sẽ ảnh hưởng rất lớn đến hành vi của con người. Đa số các quan niệm trong tội phạm học hiện nay chia lứa tuổi của người phạm tội ra làm bốn nhóm: nhóm thứ nhất gồm những người từ 14 đến dưới 18 tuổi; nhóm thứ hai từ 18 đến dưới 30 tuổi; nhóm thứ ba từ 30 đến 45 tuổi; nhóm thứ tư gồm những người trên 45 tuổi.

Nghiên cứu đặc điểm lứa tuổi trong nhân thân người phạm tội nhằm xác định nhóm tuổi chủ yếu của từng loại tội phạm cụ thể và đặc điểm cơ chế hành

vi phạm tội trong từng nhóm tuổi.

Theo cách phân nhóm này, những người từ 14 tuổi đến dưới 18 tuổi là những người có đặc điểm nhận thức và tâm lý chưa đầy đủ, họ rất dễ bị ảnh hưởng bởi những tác động xấu từ môi trường, ở độ tuổi này kinh nghiệm sống còn rất ít nên rất dễ bị dụ dỗ, lôi kéo thực hiện hành vi phạm tội. Những người trong độ tuổi từ 18 đến 30 tuổi là những người đã hoàn thiện về tâm lý, vốn kinh nghiệm sống ngày càng nhiều hơn, bước đầu có thể tự tạo ra được của cải riêng cho mình. Nhưng lứa tuổi này đang trong giai đoạn định hướng về nghề nghiệp, tạo lập cuộc sống riêng, nên diễn biến tâm lý rất phức tạp và dễ bị tác động bởi yếu tố tiêu cực từ môi trường sống, rất dễ hình thành nên tâm lý đua đòi, ăn chơi... Lứa tuổi từ 30 đến 45 là lứa tuổi chín chắn. Ở độ tuổi này, con người thường đã ổn định về gia đình và nghề nghiệp, có vốn kinh nghiệm sống rất phong phú nên ít chịu sự tác động, ảnh hưởng của môi trường sống hơn các nhóm lứa tuổi khác. Lứa tuổi trên 45 là lứa tuổi đã có sức ỳ trong suy nghĩ và trong hành động. Con người trong độ tuổi này thường hài lòng với cuộc sống hiện tại, rất ngại thay đổi, muốn tìm kiếm hạnh phúc và niềm vui bên gia đình và người thân.

Người phạm các tội cờ bạc thường tập trung vào lứa tuổi có nhiều kinh nghiệm sống đặc biệt là kinh nghiệm cờ bạc, có cuộc sống hằng ngày nhàm chán, có nhiều thời gian rảnh muốn tìm đến cờ bạc để vui chơi, giải trí, thỏa mãn sở thích đỏ đen của mình... Bên cạnh đó, họ có thể bị những thành phần lừa gạt, dụ dỗ đánh vào tâm lý tham tiền, muốn làm giàu một cách nhanh chóng mà tham gia vào cờ bạc. Đây là những đặc điểm tâm lý theo lứa tuổi tác động tới quá trình hình thành động cơ phạm tội của người phạm tội cờ bạc, đặc điểm kinh nghiệm sống và kinh nghiệm về cờ bạc, kinh tế của cá nhân ảnh hưởng tới sự hình thành động cơ, việc kế hoạch hóa thực hiện, lựa chọn phương thức thực hiện và hình thức cờ bạc mà mình tham gia.

1.2.2. Nhóm đặc điểm xã hội

Hoàn cảnh gia đình

Gia đình có các chức năng đóng vai trò quan trọng trong quá trình phát triển của xã hội, như chức năng duy trì nòi giống, chức năng giáo dục, chức năng kinh tế và văn hóa, chức năng thỏa mãn nhu cầu tình cảm, tâm lý, chức năng chăm sóc người già và trẻ em. Tất cả những chức năng này có mối liên hệ mật thiết và tác động lẫn nhau nhưng có thể nói rằng chức năng giáo dục của gia đình là chức năng quan trọng nhất. Tâm lý, ý thức của con người lúc mới sinh ra như một tờ giấy trắng, gia đình là trường học đầu tiên và là môi trường quan trọng cho việc hình thành nhân cách và năng lực của từng cá nhân. Thông qua gia đình, cá nhân được học hỏi các chuẩn mực đạo đức, các giá trị mà xã hội đề cao. Những nhân cách quan trọng để hình thành nên nhân thân một con người tốt như thái độ, sở thích, nhận thức, định hướng về cuộc sống và nghề nghiệp, niềm tin... được hình thành thông qua vai trò giáo dục, quản lý của gia đình.

Sự hình thành các đặc điểm nhân thân của con người chịu sự tác động sâu sắc từ hoàn cảnh gia đình nơi người đó sinh sống và phát triển. Cá nhân phát triển trong hoàn cảnh gia đình bị khiếm khuyết, cùng với sự tác động của các yếu tố bên ngoài khác sẽ tác động tiêu cực đến việc hình thành các đặc điểm nhân thân của họ và trong tình huống thuận lợi sẽ dễ dàng phát sinh hành vi phạm tội. Nghiên cứu hoàn cảnh gia đình giúp ta xác định được các đặc điểm đặc trưng của từng loại gia đình tác động như thế nào đến sự hình thành nhân thân người phạm tội, nhằm xác định nguyên nhân tác động đến sự hình thành các đặc điểm nhân thân tiêu cực của người phạm tội từ đó đề xuất các giải pháp nhằm hạn chế sự tác động tiêu cực của hoàn cảnh gia đình đến nhân thân con người.

Người phạm tội thường xuất thân trong những gia đình có kinh tế khó

khăn, gia đình không hạnh phúc, gia đình có các thành viên không tôn trọng pháp luật, gia đình cha mẹ ly tán, và các thành viên trong gia đình thiếu sự quan tâm chăm sóc lẫn nhau... Các cá nhân không có được sự giáo dục và quản lý chặt chẽ từ phía gia đình, sống trong gia đình mà ba mẹ không dành thời gian nhiều cho con cái, quá nuông chiều con cái, gia đình không có ý thức về pháp luật, coi thường pháp luật... là nguyên nhân tác động đến sự hình thành động cơ phạm tội cờ bạc của con người.

Trình độ học vấn

Trình độ học vấn thể hiện sự nhận thức của con người về thế giới khách quan, có tác động sâu sắc đến quá trình hình thành và phát triển nhân cách của con người, từ đó quyết định cách thức suy nghĩ và hành vi ứng xử của con người với thế giới bên ngoài.

Trình độ học vấn cao thể hiện sự hiểu biết sâu rộng của con người về các mặt trong đời sống xã hội. Điều đó có tác động rất lớn đến khả năng kiểm chế, kiểm soát hành vi của mình, do hiểu biết về pháp luật nên tránh né việc thực hiện các hành vi phạm tội. Tuy nhiên, nếu những người có trình độ học vấn cao thực hiện hành vi phạm tội, thì hành động của họ rất tinh vi, áp dụng kiến thức chuyên môn, sử dụng công nghệ cao để thực hiện hành vi phạm tội nên rất khó phát hiện và gây hậu quả nghiêm trọng cho xã hội. Ngược lại, trình độ học vấn thấp thì mức độ hiểu biết thấp, trình độ chuyên môn không cao, ít hiểu biết về mặt pháp luật dẫn đến khả năng kiểm chế và kiểm soát hành vi kém, họ thường thực hiện hành vi phạm tội một cách đơn giản và dễ phát hiện. Nhiều trường hợp không nhận thức được hành vi của mình là hành vi vi phạm pháp luật.

Đối với tội phạm cờ bạc, trình độ học vấn là đặc điểm nhân thân ảnh hưởng đến việc kế hoạch hóa và thực hiện hành vi cờ bạc cũng như lựa chọn loại hình cờ bạc mà mình tham gia. Đối với người có trình độ học vấn thấp, thiếu hiểu biết về pháp luật, họ lựa chọn các loại hình cờ bạc phổ biến và có phương

thức thực hiện đơn giản. Đối với người có trình độ học vấn cao hơn, hiểu biết pháp luật nhiều hơn thì họ lựa chọn các loại hình cờ bạc có phương thức thực hiện phức tạp hơn, tinh vi hơn như cờ bạc trên mạng internet...

Nghề nghiệp

Nghề nghiệp và trình độ học vấn có mối quan hệ mật thiết với nhau, trong sự tác động hình thành các đặc điểm nhân thân của con người. Nghề nghiệp tác động to lớn đến quá trình hình thành đặc điểm nhân thân con người. Cá nhân có nghề nghiệp ổn định, mức thu nhập cao sẽ hạn chế hình thành nên những đặc điểm nhân thân tiêu cực. Ngược lại nếu không có nghề nghiệp, nghề nghiệp không ổn định, thu nhập thấp, điều kiện làm việc khó khăn sẽ tác động rất lớn đến việc hình thành nên những đặc điểm nhân thân tiêu cực.

Đối với tội phạm cờ bạc, nghề nghiệp có ý nghĩa trong việc tác động đến sự hình thành động cơ, lựa chọn phương thức thực hiện cũng như quy mô cờ bạc mà mình tham gia. Cá nhân có nghề nghiệp ổn định và thu nhập cao, đa phần họ đến với cờ bạc với mục đích giải trí, tìm niềm vui, thỏa mãn sở thích đỏ đen của mình, có địa vị và sở hữu nhiều tài sản nên phương thức thực hiện cờ bạc thường kín đáo và số tiền ăn thua rất lớn. Cá nhân không có nghề nghiệp, nghề nghiệp không ổn định, thu nhập thấp, lười lao động, họ cần tiền để thỏa mãn những nhu cầu trong cuộc sống hằng ngày nên thường tham gia cờ bạc với quy mô nhỏ.

Nghiên cứu nghề nghiệp của người phạm tội cờ bạc cho biết nhóm người phạm tội chủ yếu thuộc những ngành, lĩnh vực nào. Cơ chế hành vi của những người thuộc những ngành, lĩnh vực đó trong việc thực hiện tội phạm.

1.2.3. Nhóm đặc điểm nhận thức, tâm lí

Ý thức đạo đức

Ý thức đạo đức là toàn bộ những quan niệm, nhận thức, và trạng thái

tâm lý của con người đối với các chuẩn mực xã hội như chuẩn mực về cái thiện, cái ác, sự công bằng, giá trị hạnh phúc, sự công bằng... mà nhờ đó con người tự giác điều chỉnh hành vi của mình cho phù hợp với lợi ích của xã hội. Sự ý thức về lương tâm, danh dự và lòng tự trọng... phản ánh khả năng tự chủ của con người, đó là sức mạnh đặc biệt của đạo đức, là nét cơ bản quy định gương mặt đạo đức của con người, cũng là biểu hiện bản chất xã hội của con người

Trong ý thức đạo đức, yếu tố tình cảm đạo đức là yếu tố đặc biệt quan trọng, nếu thiếu nó thì những giá trị, chuẩn mực của đạo đức và mọi tri thức về đạo đức mà con người tiếp thu được bằng con đường lý tính không thể chuyển hóa thành hành vi đạo đức. Trong tiến trình phát triển của xã hội đã hình thành những giá trị đạo đức mang tính toàn nhân loại, tồn tại trong mọi xã hội và ở các hệ thống đạo đức khác nhau. Đó là những quy tắc đơn giản nhằm điều chỉnh hành vi của con người, cần thiết cho việc giữ gìn trật tự xã hội chung và sinh hoạt thường ngày của mọi người.

Khi nghiên cứu về định hướng đạo đức cũng như nhận thức về chuẩn mực đạo đức người phạm tội, nhận thấy rằng người phạm tội có các định hướng, nhận thức về giá trị đạo đức không phù hợp với chuẩn mực đạo đức của xã hội, họ thường có xu hướng xác định các giá trị và hành động dựa trên mục đích riêng của mình. Trong hoàn cảnh cụ thể, người phạm tội luôn đặt lợi ích cá nhân lên trên các nhóm lợi ích khác.

Những ý thức sai lệch đạo đức là nguyên nhân tác động đến việc hình thành động cơ phạm tội của tội phạm nói chung và tội phạm về cờ bạc nói riêng.

Ý thức pháp luật

Ý thức pháp luật là sự hiểu biết về pháp luật và thái độ của cá nhân đối với pháp luật. Thói quen đời sống tập thể và sự quản lý lỏng lẻo của chính quyền cũng ảnh hưởng đến ý thức của con người đối với việc tuân thủ pháp

luật.

Ý thức về pháp luật tác động rất lớn đến việc hình thành động cơ phạm tội của tội phạm cờ bạc, đặc biệt là quá trình kế hoạch hóa việc thực hiện tội phạm. Đối với người phạm tội cờ bạc có sự hiểu biết về pháp luật, thường lên kế hoạch rất chắc chắn, dựa vào khe hở của pháp luật để thực hiện hành vi phạm tội, đối với loại tội phạm này, các cơ quan chức năng rất khó phát hiện, điều tra, truy tố và xét xử tội phạm. Ngược lại, người phạm tội cờ bạc có hiểu biết về pháp luật kém, thì hành vi phạm tội rất đơn giản và rất dễ bị phát hiện.

Nhu cầu, sở thích, thói quen

Những đặc điểm nhu cầu, sở thích, thói quen là các yếu tố tâm lý luôn luôn tồn tại trong bất kỳ một cá nhân nào trong xã hội, nhưng ở những người phạm tội thì phần đông họ có nhu cầu, sở thích, thói quen tiêu cực. Nhu cầu, sở thích, thói quen tác động trực tiếp đến việc hình thành động cơ, mục đích phạm tội và sự kiên định trong việc thực hiện tội phạm. Đối với mỗi loại tội phạm khác nhau thì người phạm tội cũng xuất phát từ nhu cầu, sở thích, thói quen khác nhau.

Nhu cầu, sở thích, thói quen là nguyên nhân tác động đến sự hình thành nên động cơ và mục đích phạm tội. Động cơ và mục đích phạm tội thể hiện trạng thái tâm lý của người phạm tội đối với hành vi phạm tội và hậu quả do hành vi đó gây ra. Động cơ được hiểu là động lực bên trong thúc đẩy con người hành động, còn mục đích là mục tiêu được đặt ra, là kết quả mà con người muốn đạt được thông qua hành vi của mình.

Người phạm các tội về cờ bạc thường có nhu cầu khẳng định mình, muốn kiếm tiền một cách nhanh chóng để phục vụ nhu cầu của cuộc sống hằng ngày, thỏa mãn nhu cầu vui chơi giải trí... họ thường có sở thích đỏ đen, ham vui, đa phần đều lười lao động... Mỗi cá nhân đều có nhu cầu, sở thích thói quen khác nhau nên động cơ và mục đích phạm tội là khác nhau. Khi

thực hiện hành vi phạm tội, nếu động cơ phạm tội càng mãnh liệt, mục đích phạm tội càng rõ ràng thì sự thúc đẩy cá nhân thực hiện hành vi phạm tội càng mãnh liệt từ đó ảnh hưởng rất lớn đến quá trình hình thành động cơ phạm tội của tội phạm cờ bạc, khi gặp điều kiện thuận lợi họ sẽ lên kế hoạch và thực hiện hành vi phạm các tội về cờ bạc. Nghiên cứu nhu cầu sở thích thói quen của người phạm tội cờ bạc góp phần làm rõ nguyên nhân hình thành động cơ, mục đích của người phạm các tội về cờ bạc, từ đó giúp cho việc đánh giá chính xác tính chất, mức độ nguy hiểm cho xã hội của hành vi phạm tội cờ bạc, giúp cho việc tìm ra những biện pháp tác động tích cực nhằm loại trừ động cơ phạm tội, ngăn cản mục đích phạm tội, hạn chế đến mức thấp nhất hậu quả người phạm các tội về cờ bạc gây ra cho gia đình và xã hội.

1.3. Những yếu tố tác động đến sự hình thành nhân thân người phạm các tội về cờ bạc

1.3.1. Quá trình hình thành nhân thân con người

Người phạm các tội cờ bạc trước hết cũng là con người, là một cá nhân trong xã hội nên bản thân họ bắt đầu từ lúc mới sinh ra cho đến lúc mất đi đều phải trải qua một quá trình để hình thành nhân cách, quá trình này còn được gọi là quá trình xã hội hóa.

Quá trình xã hội hóa của con người có thể chia làm ba giai đoạn:

- Giai đoạn một: Quá trình xã hội hóa lần thứ nhất, bắt đầu từ lúc trẻ vừa sinh ra. Tác nhân chủ yếu của giai đoạn này là gia đình. Gia đình là yếu tố đầu tiên tác động đến sự hình thành nhân thân của con người, gia đình là tập thể xã hội cơ bản đầu tiên mà con người tiếp xúc, là nơi dạy cho con người những kỹ năng sống, những nhận thức đầu tiên về môi trường xung quanh, các chuẩn mực của xã hội.
- Giai đoạn hai: là giai đoạn bắt đầu rời xa gia đình để đi học, chịu sự tác động từ môi trường nhà trường và bạn bè.

- Giai đoạn ba: là lúc cá nhân đã thành niên, nhân cách một phần nào đó đã được hình thành. Trong giai đoạn này cá nhân sẽ tham gia lao động, học tập, tích lũy những kinh nghiệm cần thiết để hình thành nên nhân cách hoàn thiện.

Ngày nay, với sự phát triển vượt bậc của khoa học kỹ thuật và các phương tiện truyền thông đại chúng, internet... đã ảnh hưởng lớn đến quá trình hình thành nhân cách của trẻ, xã hội của giới trẻ bị bó buộc lại, làm xuất hiện những suy nghĩ lệch lạc, kèm theo đó là sự xuất hiện của các hình thức cờ bạc trên mạng internet tạo điều kiện thuận lợi cho việc tiếp xúc và tham gia vào cờ bạc dễ dàng hơn.

1.3.2. Những yếu tố khách quan tác động để sự hình thành nhân thân người phạm các tội về cờ bạc.

Các yếu tố tiêu cực thuộc môi trường gia đình

Gia đình dưới tư cách là một tế bào xã hội mang trên mình vai trò quan trọng bậc nhất là duy trì nòi giống, là nơi nuôi dưỡng và giáo dục nhân cách đầu tiên của con người. Con người nếu được sống trong môi trường gia đình có lối sống lành mạnh, hòa thuận, yêu thương, gắn bó với nhau... thì sẽ hình thành nên các đặc điểm nhân thân tích cực. Ngược lại, nếu sống trong môi trường gia đình có lối sống không lành mạnh, bạo lực, không tuân thủ pháp luật, không yêu thương nhau, gia đình khuyết thiếu thì sẽ hình thành những đặc điểm nhân thân tiêu cực. Các đặc điểm nhân thân tiêu cực này khi gặp những tác động tiêu cực của môi trường bên ngoài là nguyên nhân dẫn đến việc người đó thực hiện hành vi phạm tội. Những yếu tố tiêu cực tác động đến việc hình thành nên nhân thân con người thường xuất hiện trong các hình thức gia đình sau:

- Thứ nhất, gia đình không hạnh phúc: Đó là những gia đình cha mẹ sống không hòa thuận, cha mẹ thường xuyên đánh chửi nhau trước mặt con cái, không có ai yêu thương, che chắn và bảo vệ trẻ, thậm chí còn đánh đập trẻ. Sống trong môi trường gia đình này, trẻ thường bị ám ảnh và tổn thương về

mặt tinh thần, dễ nảy sinh tâm lý buồn chán, không còn tìm thấy niềm vui từ phía gia đình dẫn đến xuất hiện những suy nghĩ lệch lạc và hậu quả là trẻ bị khủng hoảng về tâm lý, tự ti, bi quan. Tất cả những điều này tác động đến sự hình thành nên nhận thức và sự phát triển toàn diện về mặt tâm lý của trẻ. Dẫn đến việc dễ bị người khác lợi dụng, dụ dỗ, kèm theo tâm lý buồn chán, muốn tìm niềm vui là những nguyên nhân hình thành nên động cơ phạm tội cờ bạc.

- Thứ hai, gia đình khuyết thiếu: Là những gia đình mà trẻ chỉ nhận được sự quan tâm chăm sóc từ cha hoặc từ mẹ, hoặc không có sự quan tâm chăm sóc từ cả cha lẫn mẹ. Trẻ phát triển trong những hình thức gia đình này thường thiếu sự dạy dỗ, quản lý, thiếu thốn tình cảm từ người thân, bị bạn bè kỳ thị... nên rất dễ phát sinh tâm lý lệch lạc. Những đứa trẻ rơi vào hoàn cảnh này rất dễ bị tổn thương về mặt tâm lý do tự ti, mặc cảm, thiếu thốn tình cảm, thiếu sự quản lý, giáo dục dẫn tới dễ bị rủ rê, lôi kéo, do không nhận được sự quản lý dạy dỗ đầy đủ là nguyên nhân hình thành nên động cơ phạm tội cờ bạc .

- Thứ ba, gia đình thiếu sự quan tâm chăm sóc, giáo dục con cái: là những gia đình vì những lý do như hoàn cảnh kinh tế quá khó khăn mà cha mẹ lao vào làm việc tạo dựng sự nghiệp hoặc những gia đình kinh tế khá giả nhưng do cha mẹ quá bận với lịch làm việc dày đặc... mà họ không có thời gian để quan tâm chăm sóc, giáo dục con cái, phó mặc con cái thích làm gì thì làm. Các bậc cha mẹ quá ỷ lại việc giáo dục từ phía nhà trường mà bỏ qua nhiệm vụ giáo dục và quản lý con cái của mình. Do thiếu sự quan tâm, chăm sóc từ phía cha mẹ mà con cái dễ dàng hình thành nên những suy nghĩ lệch chuẩn, dễ ảnh hưởng bởi các tác động tiêu cực của môi trường bên ngoài, dễ bị dụ dỗ, suy nghĩ không chín chắn là nguyên nhân tác động đến sự hình thành nên động cơ phạm tội cờ bạc.

- Thứ tư, gia đình quá nuông chiều con cái: Do chính sách kế hoạch hóa gia đình cũng như sự phát triển về mặt kinh tế dẫn đến tình trạng mỗi gia đình hiện

nay chỉ có từ một đến hai con, mọi sự thương yêu chăm sóc tập trung vào con cái dẫn đến tình trạng nuông chiều con cái một cách thái quá, đặc biệt là tâm lý “con trai nối dõi” hình thành nên sự nuông chiều từ ông bà, cha mẹ. Mọi nhu cầu của con đều ngay lập tức được thỏa mãn, kể cả những đòi hỏi quá đáng từ phía con cái. Sự nuông chiều thái quá từ phía gia đình là nguyên nhân hình thành nên tính cách ỷ lại, lười nhác, ích kỷ vô trách nhiệm và đến một lúc nào đó, các nhu cầu trong cuộc sống hằng ngày vượt quá mức và cha mẹ không chu cấp đủ sẽ hình thành nên động cơ tham gia cờ bạc nhằm kiếm tiền một cách dễ dàng để đáp ứng nhu cầu của họ.

- Thứ năm, gia đình thiếu sự tôn trọng pháp luật: là gia đình mà các thành viên trong gia đình không có ý thức về pháp luật, họ thiếu sự suy nghĩ trong hành động và không tuân thủ theo các chuẩn mực của xã hội, đặc biệt họ thực hiện hành vi phạm tội một cách dễ dàng và không lo sợ việc mình có vi phạm pháp luật hay không, cá nhân phát triển trong gia đình này dễ hình thành nên tâm lý lệch lạc, luôn cho mình là đúng, thiếu sự tôn trọng pháp luật... là nguyên nhân tác động đến sự hình thành động cơ phạm tội cờ bạc.

Các yếu tố tiêu cực từ môi trường giáo dục

Nhà trường là môi trường giáo dục có tác động rất lớn đến việc hình thành và rèn luyện nhân cách con người. Nhà trường truyền đạt cho trẻ em những kiến thức, kinh nghiệm, là nơi hình thành, rèn luyện tư duy nhận thức cũng như tác phong, hành vi cử chỉ, cách ứng xử đúng đắn, giúp trẻ nhận thức rõ ràng hơn về vị trí của mình trong xã hội. Trường học là bộ máy hành chính đầu tiên mà hầu hết trẻ em được tiếp xúc. Nhà trường khi làm tốt nhiệm vụ giáo dục của mình thì sẽ đào tạo được những thế hệ tương lai có đủ tài đức để giúp ích cho đất nước. Ngược lại, khi nhà trường không hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình sẽ tác động tiêu cực đến sự hình thành đặc điểm nhân thân, khi gặp các tác động tiêu cực từ môi trường bên ngoài sẽ dễ dàng thực hiện hành

vi phạm tội. Các yếu tố từ phía nhà trường tác động đến việc hình thành đặc điểm nhân thân tiêu cực của người phạm tội cờ bạc bao gồm:

- Thứ nhất, nhà trường chưa có các chính sách hợp lý trong việc phối hợp với gia đình và xã hội trong công tác giáo dục và quản lý học sinh: Ở nước ta hiện nay, đa số nhà trường chỉ thực hiện chức năng truyền thụ kiến thức mà chưa có sự giáo dục toàn diện cho học sinh cũng như chưa có những chính sách phối hợp giáo dục và quản lý học sinh từ phía gia đình – nhà trường – xã hội. Do không có sự giáo dục hài hòa giữa kiến thức là đạo đức kèm theo công tác quản lý không hiệu quả là nguyên nhân dẫn đến việc học sinh thực hiện các hành vi lệch chuẩn như: trốn học, đánh nhau, không tôn trọng thầy cô, cờ bạc, chơi games... Bên cạnh đó, nhà trường chưa có những giải pháp trong việc quản lý, giáo dục những học sinh cá biệt. Có trường hợp, khi phát hiện học sinh vi phạm kỷ luật thì hình thức xử lý kỷ luật của nhà trường là đuổi học. Điều đó không chỉ tạo ra khoảng trống, sự hụt hẫng, thiếu vắng sự quản lý, giáo dục của nhà trường đối với học sinh vi phạm mà còn có thể làm phát sinh nhiều tâm lý tiêu cực, như sự chán nản, bất cần, sự căm ghét, thù tức, thậm chí hình thành ý định trả thù. Những đặc điểm tâm lý này kèm theo việc thiếu sự quản lý rất dễ làm phát sinh động cơ phạm tội cờ bạc cũng như dễ dàng bị người khác lôi kéo, dụ dỗ tham gia cờ bạc.

- Thứ hai, công tác giáo dục đạo đức, pháp luật và kỹ năng sống từ phía nhà trường chưa được coi trọng: Thực tế cho thấy rằng, nhiều trường học chỉ tập trung giáo dục, truyền đạt kiến thức mà chưa chú trọng công tác giáo dục đạo đức, pháp luật, lối sống, văn hóa ứng xử. Thực tế cho thấy rằng hiện nay ở nước ta, trong nhà trường chú trọng đến việc dạy chữ, thành tích, điểm số nhiều hơn việc giáo dục đạo đức, kỹ năng, lối sống cũng như văn hóa ứng xử cho các em. Thiếu sự giáo dục đạo đức, pháp luật của nhà trường cùng với sự tác động từ môi trường bên ngoài như bị kẻ xấu dụ dỗ...rất dễ thúc đẩy các em

đi vào con đường phạm tội cờ bạc.

Các yếu tố tiêu cực từ môi trường bạn bè

Môi trường bạn bè có ảnh hưởng sâu sắc đến suy nghĩ và hành vi của trẻ vì họ gắn gũi với nhau về tuổi tác, đồng điệu về cách suy nghĩ, thường xuyên tâm sự, vì vậy có ảnh hưởng lớn đến quan điểm, suy nghĩ, thái độ, nhận thức, lối sống, thói quen, cách cư xử của của nhau. Nếu trẻ chơi chung với nhóm bạn bè tốt sẽ bị tác động và dễ hình thành các đặc điểm nhân thân tích cực như chăm học, ngoan ngoãn, có suy nghĩ và nhận thức đúng đắn. Ngược lại, khi chơi với những người bạn xấu thì trẻ dễ nhiễm những thói hư tật xấu như lười học, ham chơi, uống rượu, đua đòi... cá nhân có nhóm bạn bè mà có thành viên trong đó tham gia cờ bạc sẽ dễ dàng bị cuốn theo. Do sự dụ dỗ, lôi kéo từ phía bạn bè mà hình thành nên động cơ phạm tội cờ bạc.

Các yếu tố tiêu cực từ môi trường kinh tế - xã hội vĩ mô

Sau gần ba mươi năm đổi mới, đất nước ta đã vượt qua mọi khó khăn, thử thách và đã đạt được những thành tựu có ý nghĩa rất quan trọng về mặt kinh tế - xã hội. Với các chính sách phát triển nền kinh tế thị trường tạo điều kiện cho con người nhiều cơ hội trong việc phát triển kinh tế, thúc đẩy phát triển và giao lưu văn hóa, đời sống vật chất và tinh thần được nâng cao, nền giáo dục phát triển, bỏ qua những cái lạc hậu, tiếp thu những cái mới tiến bộ hơn. Đi đôi với sự phát triển của nền kinh tế thị trường, là tình trạng thất nghiệp, tệ nạn xã hội, sự phân hóa giàu nghèo... tác động đến sự hình thành các yếu tố tiêu cực tác động đến việc hình thành nhân thân người phạm tội, cụ thể là:

- Tâm lý coi trọng đồng tiền, sự suy thoái về đạo đức: Thực tế đã cho thấy, vì đồng tiền mà nhiều người có thể rơi vào con đường phạm tội như: cờ bạc, lừa đảo, trộm cắp tài sản, cướp giật tài sản, thậm chí là giết người – cướp tài sản. Chính tâm lý coi trọng đồng tiền là nguyên nhân hình thành nên lối

sống thực dụng, yêu thích vật chất. Họ lười lao động nhưng vẫn muốn được hưởng thụ, họ có thể làm mọi thứ thậm chí là phạm pháp để đạt được mục đích của mình là nguyên nhân tác động đến việc hình thành động cơ phạm tội cờ bạc. Tùy theo mức độ biểu hiện đặc điểm tâm lý này tác động quyết định đến việc lựa chọn phương thức thực hiện cờ bạc ở người phạm tội.

- Những hạn chế trong việc quản lý kinh tế: Nhà nước đã ban hành rất nhiều chính sách cũng như tập trung lực lượng thực hiện các công tác xóa đói giảm nghèo cho người dân, nhưng nhìn chung việc thực hiện các công tác này vẫn chưa đạt được hiệu quả rõ rệt do công tác quản lý cũng như sự phối hợp giữa các ban ngành, đoàn thể chưa đồng bộ. Dẫn đến số lượng hộ nghèo còn rất nhiều, tình trạng giải quyết việc làm cho người dân vẫn còn là vấn đề cấp bách cần được giải quyết. Bên cạnh đó quá trình phát triển kinh tế và đô thị hóa một cách nhanh chóng nhưng quá trình chuyển đổi cơ cấu nghề nghiệp còn nhiều hạn chế dẫn đến tình trạng thất nghiệp. Kinh tế khó khăn, thu nhập bấp bênh, không ổn định dễ làm cho con người rơi vào trạng thái bi quan, chán nản, bế tắc, cần phải có tiền để phục vụ cho các nhu cầu của cuộc sống người dân không biết làm nghề gì. Từ đó tác động đến sự hình thành động cơ phạm tội của người phạm tội cờ bạc nhằm kiếm tiền một cách dễ dàng nhằm phục vụ cho các nhu cầu thiết yếu hàng ngày.

- Những hạn chế trong quản lý văn hóa – xã hội: Công tác quản lý của nhà nước trên lĩnh vực văn hóa còn rất nhiều hạn chế. Các tiệm game dưới hình thức cờ bạc đã và đang hoạt động công khai, cờ bạc qua mạng internet đang lan truyền với tốc độ nhanh chóng trong đời sống hiện nay. Văn hóa cờ bạc vào ngày tết, cờ bạc vào các ngày có lễ, đám của gia đình không được quản lý một cách chặt chẽ. Đã hình thành nên tính cờ bạc của cá nhân, dẫn đến nhận thức về hành vi ứng xử trong các mối quan hệ xã hội cũng bị lệch lạc. Là nguyên nhân hình thành nên sở thích cờ bạc và xem cờ bạc như một trò chơi giải trí.

1.3.3. Các yếu tố chủ quan tác động đến sự hình thành nhân thân người phạm các tội về cờ bạc.

Ý thức, thái độ

Ý thức là toàn bộ những quan điểm, nhận thức của con người về thế giới khách quan, về các mối quan hệ của con người trong thế giới. Thái độ là những biểu hiện, những đánh giá của con người đối với một sự vật hiện tượng nào đó trong xã hội, nó phản ánh con người cảm thấy như thế nào về thế giới khách quan, có thể nói ta cảm nhận được ý thức của con người thông qua thái độ của người đó. Hầu hết những người phạm tội cờ bạc thường có ý thức về cuộc sống và về xã hội rất kém, có thái độ xem thường pháp luật và sự quản lý của các cơ quan chức năng. Đây là những nguyên nhân tác động đến sự hình thành mục đích phạm tội cờ bạc của con người, tùy theo ý thức và thái độ của từng người mà họ lựa chọn các phương thức thực hiện khác nhau và loại hình cờ bạc mà mình tham gia.

Sai lệch về sở thích

Sở thích là điều ưa thích riêng của mỗi người, là những hoạt động đem lại cho con người niềm vui, giúp con người giải tỏa được tâm lý căng thẳng, buồn chán trong thời gian rảnh rỗi. Những thói quen, sở thích sai lệch, không phù hợp với đạo đức xã hội của cá nhân là nguyên nhân tác động đến việc hình thành hành vi phạm tội. Sở thích đổ đốn, tâm lý may rủi, tìm kiếm niềm vui trong các trò chơi cờ bạc, đặc biệt là sở thích kiếm tiền từ các trò chơi cờ bạc là nguyên nhân tác động đến việc hình thành nên động cơ phạm tội cờ bạc. Tùy vào sở thích cờ bạc khác nhau của từng người mà họ lựa chọn loại hình cờ bạc tham gia là khác nhau.

Sai lệch về nhu cầu và cách thức thỏa mãn nhu cầu

Nhu cầu là hiện tượng tâm lý của con người thể hiện qua sự đòi hỏi, mong muốn, nguyện vọng về vật chất và tinh thần để tồn tại và phát triển. Cá nhân sinh

sống và phát triển trong môi trường sống khác nhau từ đó hình thành nên nhận thức và đặc điểm tâm lý khác nhau nên nhu cầu của các cá nhân trong xã hội là khác nhau. Nhu cầu là yếu tố tác động, thúc đẩy con người thực hiện hành vi của mình, khả năng chi phối mong muốn hành động phụ thuộc vào mức độ cấp bách của nhu cầu đó. Những nhu cầu sai lệch, trái với các quy tắc của xã hội là tác nhân ảnh hưởng đến việc thực hiện hành vi vi phạm pháp luật.

Bên cạnh những sai lệch về nhu cầu thì những sai lệch trong cách thức thỏa mãn nhu cầu cũng là nguyên nhân dẫn đến việc thực hiện hành vi vi phạm pháp luật của con người. Cá nhân sẵn sàng thực hiện hành vi vi phạm pháp luật để thỏa mãn nhu cầu của mình như thực hiện hành vi trộm cắp, cướp giật, giết người cướp của... để thỏa mãn nhu cầu về vật chất. Thực hiện hành vi hiếp dâm, dâm ô... để thỏa mãn nhu cầu về tình dục của mình.

Do lười lao động, muốn kiếm tiền một cách dễ dàng để phục vụ cho các nhu cầu trong cuộc sống hằng ngày, nhu cầu thỏa mãn sở thích đỏ đen, sự háo thắng và giải tỏa sự buồn chán đã tác động đến sự hình thành động cơ phạm tội của tội phạm cờ bạc. Tùy thuộc vào nhu cầu khác nhau của từng người mà họ lựa chọn hình thức và phương thức cờ bạc khác nhau.

Những hạn chế thuộc về ý thức pháp luật cá nhân

Ý thức pháp luật đóng vai trò quan trọng quyết định việc hành thành cơ chế hành vi vi phạm pháp luật của người phạm tội. Người phạm tội thường là những người có ý thức về pháp luật bị sai lệch, sự sai lệch ý thức pháp luật được thể hiện như sau:

- Thiếu tri thức pháp luật: Hiện nay, do trình độ dân trí còn thấp, sự tuyên truyền giáo dục người dân sống và làm theo pháp luật chưa đạt được hiệu quả cao dẫn đến tình trạng người dân thiếu tri thức về pháp luật, họ hiểu sai hoặc là không biết hành vi của mình là vi phạm pháp luật. Phần lớn người tham gia cờ bạc thường không nhận thức được hành vi cờ bạc của mình là trái với quy định

của pháp luật, dẫn đến tâm lý không lo sợ vi phạm pháp luật khi thực hiện hành vi cờ bạc, từ đó tác động đến sự hình thành nên động cơ phạm tội của tội phạm về cờ bạc.

- Xem thường các nghĩa vụ - xem thường pháp luật: Hiện nay, người dân có tâm lý việc xem thường pháp luật và xem thường các nghĩa vụ của mình, việc tự ý làm việc không tuân theo pháp luật, lẩn tránh pháp luật đã dần ăn sâu vào tiềm thức hành vi của người dân. Nguyên nhân dẫn đến tình trạng trên là do cơ chế quản lý nhà nước trong việc thực thi pháp luật của người dân của quần chúng nhân dân còn lỏng lẻo và chưa hợp lý, kèm theo một bộ phận cán bộ công chức bị suy thoái về đạo đức đã dẫn đến tình trạng xem thường pháp luật, thậm chí là không tin tưởng vào sự công bằng của pháp luật dẫn đến ý thức pháp luật của người dân còn thấp, không có thói quen sống và làm việc theo pháp luật, thậm chí là không tin tưởng vào sự công bằng của luật pháp mà chỉ làm theo những thói quen, phong tục tập quán lạc hậu, họ có hành vi lẩn tránh việc thực hiện luật pháp, luôn cố gắng tìm ra những kẽ hở của pháp luật để vụ lợi cho mình. Nhiều trường hợp các cá nhân xem thường pháp luật nhằm thể hiện cái tôi của chính mình, thể hiện rằng không ai có thể làm gì được mình ngay cả khi hành vi của bản thân họ trái với quy định pháp luật. Đối với tội phạm cờ bạc, tâm lý này tác động đến việc lên kế hoạch thực hiện hành vi cờ bạc, họ thường lên kế hoạch chi tiết nhằm ẩn nấp sự điều tra và đào thoát nếu bị cơ quan chức năng phát hiện.

1.4. Ý nghĩa của việc nghiên cứu nhân thân người phạm các tội về cờ bạc

Tội phạm học với tư cách là một khoa học chuyên nghiên cứu về tội phạm và người phạm tội cùng những nguyên nhân và điều kiện của nó để đề ra các giải pháp phòng ngừa, cho nên vấn đề nhân thân người phạm tội nói chung và nhân thân người phạm các tội cờ bạc nói riêng được nghiên cứu một

cách khá toàn diện và mang lại nhiều ý nghĩa quan trọng trong việc phòng, ngừa tội phạm cả về lý luận và thực tiễn. Trong phạm vi luận văn này, tác giả xin đề cập đến việc nghiên cứu nhân thân người phạm các tội cờ bạc với các ý nghĩa chính sau:

- Thứ nhất, nghiên cứu làm rõ nhân thân người phạm các tội cờ bạc giúp xác định nguyên nhân và điều kiện của tình hình các tội cờ bạc: Việc phân tích các nguyên nhân và điều kiện của tội phạm cụ thể chỉ ra rằng không thể nhận thức, hiểu biết được các nguyên nhân và điều kiện đó nếu thiếu việc cân nhắc nhân thân người phạm tội. Nhân thân người phạm các tội cờ bạc là tổng hòa các đặc điểm nhân thân tiêu cực của người phạm tội có tác động đến việc hình thành cơ chế hành vi phạm tội và cũng chính là kết quả của sự tương tác qua lại giữa các đặc điểm nhân thân của người phạm tội với những tác động tiêu cực của yếu tố môi trường sống xung quanh người phạm tội cờ bạc. Bằng những nghiên cứu tổng quát về nhân thân người phạm tội nói chung và nhân thân người phạm các tội cờ bạc nói riêng góp phần làm rõ những đặc điểm sinh học, nhận thức, tâm lý, các đặc điểm của môi trường gia đình, nhà trường, môi trường kinh tế, văn hóa, xã hội vĩ mô đã tác động đến sự hình thành các đặc điểm nhân thân tiêu cực của người phạm các tội cờ bạc. Nghiên cứu quá trình hình thành các đặc điểm nhân thân tiêu cực của người phạm tội cờ bạc, giúp ta thấy rõ những nguyên nhân và điều kiện làm phát sinh hành vi vi phạm các tội về cờ bạc.

- Thứ hai, nghiên cứu làm rõ nhân thân người phạm các tội về cờ bạc, giúp đề ra các giải pháp phòng ngừa các tội về cờ bạc nói riêng và tội phạm nói chung: Nghiên cứu nhân thân người phạm các tội về cờ bạc có thể xác định được những đặc điểm tâm sinh lý từ phía người phạm tội và những yếu tố từ môi trường xã hội trong sự tác động qua lại với nhau hình thành nguyên nhân và điều kiện hình thành tội phạm cờ bạc. Từ đó, đề ra những giải pháp

phòng ngừa tội phạm cờ bạc hiệu quả bằng cách tác động làm hạn chế hoặc loại trừ các tác động tiêu cực từ môi trường sống, đề ra giải pháp giáo dục, quản lý, các chế độ an sinh xã hội phù hợp hơn, qua đó góp phần hạn chế hay loại trừ các đặc điểm nhân thân tiêu cực của con người, góp phần quan trọng trong phòng ngừa tội phạm.

- Thứ ba, nghiên cứu làm rõ nhân thân người phạm các tội cờ bạc, giúp đề ra các biện pháp giáo dục, cải tạo người phạm các tội cờ bạc: Nghiên cứu nhân thân người phạm các tội cờ bạc để có các hình thức, phương pháp giáo dục, quản lý người phạm các tội cờ bạc... một cách phù hợp và hiệu quả. Xác định các đặc điểm nhân thân cụ thể tác động như thế nào đến cơ chế hành vi của người phạm các tội cờ bạc để phân loại người phạm các tội cờ bạc nhằm đề ra những biện pháp giáo dục, cải tạo một cách hiệu quả đối với từng cá nhân phạm tội cụ thể giúp công tác giáo dục, cải tạo, tư vấn học nghề, quá trình tái hòa nhập cộng đồng người phạm tội đạt được hiệu quả cao hơn, hạn chế việc tái phạm của người phạm tội.

- Thứ tư, nghiên cứu làm rõ nhân thân người phạm các tội cờ bạc còn góp phần cung cấp những thông tin hữu ích cho các ngành khoa học pháp lý khác như Khoa học luật tố tụng hình sự, khoa học Điều tra hình sự: Khoa học luật Tố tụng hình sự dựa vào những thông tin phản ánh về nhân thân người phạm tội như độ tuổi, giới tính, dân tộc, tiền án, tiền sự, nghề nghiệp, trình độ học vấn... từ đó đề ra những kiến nghị về trình tự, thủ tục thực hiện các hoạt động điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án một cách hợp lý, đảm bảo tối đa quyền và lợi ích hợp pháp của người phạm tội cờ bạc. Các đặc điểm nhân thân người phạm các tội cờ bạc là cơ sở để khoa học Điều tra hình sự đề ra những phương pháp điều tra, thu thập chứng cứ, chứng minh tội phạm. Thông tin về các đặc điểm nhân thân người phạm các tội cờ bạc giúp cho việc khoanh vùng, xác định, phát hiện đối tượng một cách nhanh chóng, chính xác,

việc áp dụng phù hợp các biện pháp ngăn chặn, đề ra phương pháp hợp lý trong công tác đấu tranh tâm lý, lấy lời khai...

Tiểu kết Chương 1

Chương 1 của luận văn đã tập trung làm rõ những vấn đề lý luận chung về nhân thân người phạm tội các tội về cờ bạc. Trên cơ sở nghiên cứu, luận văn đã phân tích làm rõ các nhóm đặc điểm nhân của con người, từ đó phân tích, xác định các đặc điểm nhân thân nào đã tác động đến việc hình thành động cơ phạm tội và việc kế hoạch hóa cũng như việc thực hiện tội phạm của người phạm các tội về cờ bạc. Luận văn đã phân tích ảnh hưởng của các yếu tố môi trường xã hội, bạn bè, gia đình tác động đến sự hình thành nhân thân người phạm các tội cờ bạc. Những nội dung được trình bày trong Chương 1 là cơ sở lý luận cho sự phân tích thực trạng nhân thân người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An. Đồng thời cũng là cơ sở khoa học định hướng cho sự đề xuất những giải pháp phòng ngừa tội phạm cờ bạc từ khía cạnh nhân thân người phạm tội

Chương 2

THỰC TRẠNG NHÂN THÂN NGƯỜI PHẠM CÁC TỘI VỀ CỜ BẠC TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LONG AN

2.1. Khái quát tình hình tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An trong năm năm gần đây

2.1.1. Thực trạng của tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An

Thực trạng tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An từ năm 2013 đến năm 2017 được phản ánh thông qua tổng thể các tội phạm cờ bạc đã xảy ra trên địa bàn tỉnh trong thời gian nêu trên. Để có cái nhìn tổng thể về thực trạng tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An cần xem xét các khía cạnh sau:

- Một là: Số lượng các tội cờ bạc và người phạm tội cờ bạc đã bị xử lý hình sự và được đưa vào trong thống kê tội phạm (được gọi là tội phạm rõ).
- Hai là: Số lượng các tội cờ bạc và người phạm tội cờ bạc chưa bị tòa án kết tội, chưa có trong thống kê tội phạm (được gọi là tội phạm ẩn).

Trong luận văn này, tác giả chỉ tập trung nghiên cứu nhân thân người phạm các tội về cờ bạc đã được xử lý hình sự nên chỉ giới hạn nghiên cứu tình hình tội phạm cờ bạc theo số liệu thống kê tội phạm (tội phạm rõ).

Dựa trên số liệu trong bảng 2.1 cho thấy, trong khoảng thời gian từ năm 2013 đến 2017, Tòa án nhân dân các cấp trên địa bàn tỉnh Long An đã xét xử 294 vụ án với 1448 bị cáo phạm các tội về cờ bạc, trung bình hàng năm xét xử 58,8 vụ với 289,6 bị cáo. Trong đó, năm 2015 có số vụ án và số bị cáo về các tội cờ bạc bị xét xử nhiều nhất (90 vụ, 576 bị cáo), kế đến là năm 2016 (53 vụ, 254 bị cáo) và năm 2013 (63 vụ, 243 bị cáo), các năm còn lại gồm: năm 2017 (47 vụ, 223 bị cáo), năm 2014 (41 vụ, 152 bị cáo).

Thực trạng của tình hình tội phạm cờ bạc còn được thể hiện qua sự so

sánh hệ số tội phạm với hệ số tội phạm cờ bạc: Đó là chỉ số thể hiện một cách khái quát thực trạng của tình hình tội phạm trên một đơn vị hành chính cụ thể, trong một đơn vị thời gian cụ thể và được tính theo tỉ lệ 1000, 10.000 hoặc 100.000. Ở đây, tác giả sẽ tính hệ số tội phạm và hệ số tội phạm cờ bạc dựa theo tổng số lượng bị cáo và tổng số bị cáo phạm tội cờ bạc đã bị xét xử về mặt hình sự trên địa bàn tỉnh Long An trong khoảng thời gian là một năm và lấy tỉ lệ là 100.000, số liệu được thể hiện trong bảng 2.2.

Trên cơ sở nghiên cứu số liệu trong bảng 2.2 thấy rằng, trên địa bàn tỉnh Long An cho thấy trong thời gian từ năm 2013 đến năm 2017, trung bình 100.000 người dân có 19,6 người phạm tội cờ bạc. Tuy nhiên, cũng có nhiều trường hợp người phạm tội cờ bạc là người từ nơi khác đến địa bàn tỉnh Long An để thực hiện hành vi phạm tội cờ bạc.

2.1.2. Diễn biến của tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An

Diễn biến của tình hình tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An là sự phản ánh xu hướng tăng, giảm hoặc ổn định tương đối của tình hình tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh trong khoản thời gian nhất định, cụ thể từ năm 2013-2017.

Qua biểu đồ tại hình 2.1 cho thấy, số vụ án và số bị cáo phạm tội cờ bạc có sự thay đổi theo từng năm, nếu lấy năm 2013 làm năm gốc để so sánh với các năm còn lại thì số vụ án và số bị cáo có xu hướng lúc tăng, lúc giảm. Cụ thể vào năm 2013 đã xảy ra 63 vụ án về cờ bạc với 243 bị cáo thì đến năm 2014 tình hình tội phạm cờ bạc giảm xuống còn 41 vụ án đã xảy ra với 152 bị cáo, nhưng đến năm 2015 tình hình tội phạm cờ bạc tăng mạnh lên đến 90 vụ án với 576 bị cáo phạm tội. Tiếp đến năm 2016 tình hình tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An đã giảm xuống còn 53 vụ án cờ bạc và 254 bị cáo, đến năm 2017 số vụ án cờ bạc và bị cáo tiếp tục giảm xuống với 47 vụ án cờ bạc và 223 bị cáo.

2.1.3. Cơ cấu tình hình tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An

Để có thể đánh giá được một cách toàn diện về tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An cần xem xét số liệu phản ánh tỷ lệ giữa số lượng vụ án cờ bạc trên tổng số vụ án đã xét xử, số lượng bị cáo bị xét xử về cờ bạc trên tổng số bị cáo bị xét xử trên địa bàn tỉnh Long An.

Số liệu ở bảng 2.3 cho thấy được cơ cấu của tình hình tội phạm cờ bạc so với tình hình tội phạm nói chung trên địa bàn tỉnh Long An. Theo đó, trong vòng 05 năm từ năm 2013 đến năm 2017, tỷ lệ trung bình của số vụ án về cờ bạc trên tổng số vụ án đã xét xử là 4,9%. Tỷ lệ trung bình của số lượng bị cáo bị xét xử về cờ bạc trên tổng số bị cáo bị xét xử là 14,9%.

Ta có thể thấy rằng mặc dù tỷ lệ trung bình của số lượng vụ án về cờ bạc trên tổng số vụ án đã xét xử không lớn (4,9%) nhưng tỷ lệ trung bình của số lượng bị cáo bị xét xử về cờ bạc trên tổng số bị cáo bị xét xử chiếm tỷ lệ rất lớn (14,9%), đây là con số rất đáng báo động bởi số lượng người tham gia cờ bạc quá lớn so với tình hình tội phạm chung, đi kèm với nó thì tình trạng cờ bạc là nguyên nhân gây ra các hậu quả nghiêm trọng cho gia đình và xã hội như gia đình ly tán, tình trạng tự tử... là nguyên nhân dẫn đến phát sinh các loại tội phạm khác như trộm cắp, cướp giật... nguy hiểm hơn nữa là tình trạng gây thương tích cho người khác thậm chí là giết người – cướp của.

Bên cạnh việc xem xét tỷ lệ giữa số lượng vụ án cờ bạc trên tổng số vụ án đã xét xử, số lượng bị cáo bị xét xử về cờ bạc trên tổng số bị cáo bị xét xử trên địa bàn tỉnh Long An, cần xem xét số liệu tỷ lệ giữa từng loại tội về cờ bạc trong tổng số các vụ án về cờ bạc trên địa bàn tỉnh.

Cơ cấu cơ cấu từng loại tội về cờ bạc trong tổng số vụ án về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An được thể hiện ở bảng 2.4. Theo đó, trong vòng 5 năm từ năm 2013 đến năm 2017 thì trong cơ cấu các tội về cờ bạc thì tội đánh bạc (Điều 248 Bộ luật hình sự năm 1999) chiếm tỉ lệ cao hơn rất nhiều so với tội

tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc (Điều 248 Bộ luật hình sự năm 1999).

2.2. Thực trạng những yếu tố tác động đến sự hình thành nhân thân người phạm các tội về cờ bạc

2.2.1. Các yếu tố khách quan thuộc môi trường sống tác động đến sự hình thành nhân thân người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An

Môi trường gia đình

Qua nghiên cứu về nhân thân của 470 bị cáo phạm tội cờ bạc trong 100 bản án trên địa bàn tỉnh Long An giai đoạn 2013- 2017 theo đặc điểm hoàn cảnh gia đình của họ, tác giả nhận thấy rằng người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh thường xuất phát từ những gia đình có đặc điểm sau:

- Gia đình không hạnh phúc, không dành thời gian và thiếu sự quản lý cho con cái: Quá trình nhận thức của cá nhân không những thông qua sự dạy bảo của cha mẹ mà môi trường sống gia đình, không khí gia đình cũng phần nào ảnh hưởng tới quá trình phát triển về mặt tâm lý của họ. Người phạm tội cờ bạc thường không có định hướng trong cuộc sống, họ tìm kiếm niềm vui từ những canh bạc, do bầu không khí gia đình quá ngột ngạt, căng thẳng, họ thường xuyên phải đối mặt với sự cô đơn vì các thành viên trong gia đình không giành thời gian cho nhau. Người phạm tội cờ bạc khi còn nhỏ thường có thói quen cờ bạc với những đứa trẻ khác, điều này mang tới niềm vui cho chúng, nhưng các thành viên trong gia đình thiếu sự quan tâm lẫn nhau đặc biệt là cha mẹ lại không quan tâm nhiều tới vấn đề trên và chính việc vui chơi tương chừng như vô hại lại tạo thành thói quen ghiền cờ bạc từ khi còn nhỏ. Tỷ lệ người phạm tội cờ bạc có độ tuổi từ 18 đến 30 tuổi trên địa bàn tỉnh chiếm tỷ lệ khá cao với 23,9%. Tỷ lệ này cho thấy được trẻ em thiếu sự quan tâm, chăm sóc, dạy dỗ, quản lý của cha mẹ, đặc biệt sự quản lý việc tham gia vào các nhóm bạn của con cái, dẫn đến việc trẻ bị các thành phần xấu dụ dỗ, tham gia vào con đường cờ bạc. Như vụ án hình sự số số 03/2015/HSST ngày 02/03/2015 xét xử bị cáo của Huỳnh Quốc Tuấn,

sinh năm 1995 hiện đang là sinh viên đã bị bắt và xử lý với hành vi đánh bạc với hình thức đánh bài 52 lá, qua nghiên cứu hồ sơ và lời khai của Huỳnh Quốc Tuấn biết được rằng Huỳnh Quốc Tuấn là con của ông Huỳnh Văn Hón và bà Đặng Thị Tuyết Hoa. Cả hai vợ chồng đều làm nghề mua bán nên thường xuyên vắng nhà, Huỳnh Quốc Tuấn phải sống với ông bà nội từ nhỏ. Qua điều tra biết được Huỳnh Quốc Tuấn tham gia cờ bạc do sự dụ dỗ từ những người cờ bạc chung với mục đích giải trí.

- Gia đình khuyết thiếu: Đối với kiểu gia đình khuyết thiếu thì bao gồm các dạng sau: cả cha và mẹ chết, cha hoặc mẹ chết, cha hoặc mẹ đã bỏ đi, cha mẹ ly hôn, cá nhân đã có gia đình và đã ly hôn, cá nhân đã có gia đình nhưng vợ hoặc chồng đã mất. Gia đình là bối cảnh xã hội quan trọng nhất trong việc hình thành nhân cách của trẻ. Gia đình là nơi đầu tiên cá nhân học hỏi các nguyên tắc, giá trị, chuẩn mực đạo đức trong xã hội. Từ đó trẻ có những nhận thức đúng đắn, có được thái độ, cách ứng xử phù hợp với chuẩn mực xã hội, có niềm tin vào cuộc sống, mục đích sống tốt... Trẻ nhận thức được vai trò về giới và nhận được các vị trí, vai trò xã hội của mình thông qua sự giáo dục từ phía gia đình. Đối với cá nhân đã có gia đình nhưng đã ly hôn thì họ cảm thấy cô đơn trong cuộc sống, không còn cảm giác trách nhiệm đối với bản thân và gia đình, họ dễ dàng tìm đến cờ bạc để tìm niềm vui. Theo Bản án số: 06/2017/HSST ngày 17/02/2017 xét xử các bị cáo: Phạm Tấn Phương (sinh năm: 1969), Bùi Khắc Ân (sinh năm: 1977) về hành vi “Đánh bạc” dưới hình thức “Đá gà được thua bằng tiền”, trong đó Bùi Khắc Ân có vợ là Lê Thị Mộng Linh đã chết. qua nghiên cứu hồ sơ và lời khai của Bùi Khắc Ân biết được rằng vợ của bị cáo đã chết, con cái đều đã lập gia đình và sống riêng, bị cáo tham gia cờ bạc nhằm mục đích giải trí do tâm lý chán nản khi phải sống một mình.

Bản án số: 11/2014/HSST ngày: 19/6/2014 xét xử bị cáo Nguyễn Anh

Chương (sinh năm: 1971), Nguyễn Quốc Lĩnh (sinh năm: 1979), Phan Thanh Tuấn (sinh năm: 1979), Trần Ngọc Thanh (sinh năm: 1973), Võ Thanh Tùng (sinh năm: 1983), Nguyễn Phúc Yên (sinh năm: 1978), Võ Thị Kim Muội (sinh năm: 1984) về hành vi “Đánh bạc” với hình thức “Đánh bài 52 lá được thua bằng tiền”. Qua nghiên cứu hồ sơ và lời khai thấy rằng bị cáo Võ Thị Kim Muội người rú các bị cáo khác đánh bạc sống từ nhỏ với mẹ và ngoại, cha bị cáo bỏ đi trước khi bị cáo sinh ra nên không biết cha là ai.

- Gia đình có nền kinh tế khá giả, gia đình nông chiểu con cái: Đối với loại gia đình có nền kinh tế khá giả các cá nhân trong gia đình này thường là trụ cột của gia đình hoặc là người có khả năng chi phối tài sản của gia đình. Theo số liệu thống kê tại bản phụ lục 10 ta có thể thấy được rằng 23,2% người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh là người làm nghề kinh doanh, những người này tìm đến cờ bạc vì đam mê đỏ đen hoặc là giải trí, tìm niềm vui từ những canh bạc

Bản án số: 92/2017/HSST ngày 22/08/2017 xét xử các bị cáo: Nguyễn Thanh Tuấn (sinh năm: 1977), Hồ Minh Lung (sinh năm: 1988), Lê Tấn Tài (sinh năm: 1982), Nguyễn Trung Cang (sinh năm: 1990), Nguyễn Huy Bình (sinh năm: 1992), Trần Văn Cơ (sinh năm: 1965), Hồ Văn Đẹp (sinh năm: 1975), Nguyễn Văn Sinh (sinh năm: 1976), Lý Quốc Kiệt (sinh năm: 1986), Nguyễn Huy Phương (sinh năm: 1983), Đỗ Văn Sanh (sinh năm: 1977), Phạm Hoàng Bảo (sinh năm: 1972), Lâm Văn Giang (sinh năm: 1970) về hành vi “Đánh bạc” dưới hình thức “Đá gà được thua bằng tiền”. Qua nghiên cứu hồ sơ và lời khai thấy rằng bị cáo Nguyễn Trung Cang làm nghề “Kinh doanh nhà trọ”; Nguyễn Huy Bình, Trần Văn Cơ, Nguyễn Huy Phương, Lâm Văn Giang làm nghề “Buôn Bán”. Hoàn cảnh kinh tế gia đình khá giả, tham gia cờ bạc vì sở thích đỏ đen và ham vui.

Đối với loại gia đình nông chiểu con cái thì các gia đình này thuộc loại

có nền kinh tế rất khá giả, gia đình có của ăn của để. Vì có điều kiện nên họ đã đáp ứng vô điều kiện yêu cầu, đòi hỏi về vật chất của con cái và có khả năng chi trả các khoản nợ cờ bạc của con họ. Cũng có gia đình nền kinh tế không mấy khá giả, chỉ có của cải do ông bà để lại, nhưng vì nuông chiều và chiều theo ý thích của con cái, họ chấp nhận bán phần tài sản trên để đáp ứng nhu cầu hoặc là trả nợ tài sản cho con cái. Chính vì các hành động trên đã tạo nên tâm lý ỷ lại, lười biếng lao động, muốn kiếm tiền, mua vui bằng con đường cờ bạc.

Bản án số: 03/2015/HSST ngày 02/03/2015 xét xử các bị cáo: Trần Văn Thanh Tài (sinh năm: 1990), Nghi Quốc Quý (sinh năm: 1990), Trần Văn Mẫn (sinh năm: 1983), Dương Tấn Lộc (sinh năm: 1990). Ngô Thành Phú (Sinh năm: 1983), Huỳnh Quốc Tuấn (Sinh năm: 1995) về hành vi “Đánh bạc” với hình thức “Đánh bài 52 lá được thua bằng tiền”. Qua nghiên cứu hồ sơ và lời khai nhận thấy rằng bị cáo Dương Tấn Lộc không có nghề nghiệp và Huỳnh Quốc Tuấn hiện là sinh viên. Gia đình làm nghề kinh doanh nên được chu cấp tiền bạc đầy đủ từ phía gia đình. Cả hai tham gia cờ bạc với tâm lý ham vui, muốn tìm nơi giải trí, trong đó Dương Tấn Lộc tham gia với mục đích kiếm tiền để mua điện thoại mới.

- Gia đình có nền kinh tế khó khăn: đối với những người sống trong gia đình có hoàn cảnh khó khăn, họ có xu hướng đổ kỵ với những người có cuộc sống khá giả hơn mình, họ muốn có được cuộc sống sung sướng, đầy đủ hơn, nhưng do lười biếng lao động và muốn kiếm tiền một cách nhanh chóng để thoát khỏi cuộc sống khó khăn nên họ đến với cờ bạc để tìm vận may, kiếm tiền lo cho cuộc sống, lo cho gia đình hoặc tìm cơ hội đổi đời. Họ thường tham gia các hình thức như ghi số đề và chơi số đề, cá độ đá banh, bắn cá, bài cào, xập xám, tiến lên, đá gà...

Bản án số: 11/2014/HSST ngày: 19/6/2014 xét xử các bị cáo Nguyễn

Anh Chương (sinh năm: 1971), Nguyễn Quốc Lĩnh (sinh năm: 1979), Phan Thanh Tuấn (sinh năm: 1979), Trần Ngọc Thanh (sinh năm: 1973), Võ Thanh Tùng (sinh năm: 1983), Nguyễn Phúc Yên (sinh năm: 1978), Võ Thị Kim Muội (sinh năm: 1984) về hành vi “Đánh bạc” với hình thức “Đánh bài 52 lá được thua bằng tiền”. Qua nghiên cứu hồ sơ và lời khai nhân thấy bị cáo Nguyễn Quốc Lĩnh, Nguyễn Phúc Yên làm nghề “Làm ruộng”; Trần Ngọc Thanh làm nghề “Làm thuê”. Các bị cáo tham gia cờ bạc với mục đích ham vui, muốn kiếm tiền thỏa mãn các nhu cầu hằng ngày của mình và gia đình.

Môi trường giáo dục

Song song với gia đình, nhà trường là môi trường giáo dục có tác động to lớn đến việc hình thành nhân cách của trẻ. Nhà trường là nơi truyền đạt những kiến thức, kinh nghiệm, kỹ năng sống giúp trẻ có được những nhận thức đúng đắn về xã hội, có được cách ứng xử phù hợp với các nguyên tắc của xã hội. Hiện nay, với sự phát triển của hệ thống cơ sở vật chất, chất lượng của đội ngũ giáo viên, và phương pháp giảng giải cũng như nội dung trong sách giáo khoa vẫn chưa phát triển kịp so với sự phát triển của nền kinh tế thị trường, công tác giáo dục của nhà trường chưa đáp ứng được nhu cầu thực tế. Hiện nay việc giáo dục tại nhà trường chỉ tập trung chủ yếu vào việc truyền đạt kiến thức, việc giáo dục về nhân cách, pháp luật, công tác quản lý học sinh, sinh viên chưa được nhà trường quan tâm đúng mức, vẫn chưa có sự kết hợp quản lý giữa gia đình và nhà trường dẫn đến việc nhiều em có nhiều biểu hiện lệch chuẩn như: thường xuyên trốn học, chơi game... nhưng nhà trường không quan tâm theo dõi, quản lý để kịp thời phát hiện và uốn nắn từ đó trẻ dễ hình thành tâm lý bất cần, chán học, bỏ học, thích tụ tập bạn bè xấu và nghe theo sự lôi kéo của bạn bè ăn chơi sa đọa, đưa đến việc các em muốn có tiền bằng mọi cách nhằm thỏa mãn việc ăn chơi của bản thân và tham gia vào cờ bạc.

Bản án số: 03/2015/HSST ngày 02/03/2015 xét xử các bị cáo: Trần Văn

Thanh Tài (sinh năm: 1990), Nghi Quốc Quý (sinh năm: 1990), Trần Văn Mẫn (sinh năm: 1983), Dương Tấn Lộc (sinh năm: 1990). Ngô Thành Phú (Sinh năm: 1983), Huỳnh Quốc Tuấn (Sinh năm: 1995) về hành vi “Đánh bạc” với hình thức “Đánh bài 52 lá được thua bằng tiền”. Qua nghiên cứu hồ sơ và lời khai nhận thấy bị cáo Huỳnh Quốc Tuấn hiện là sinh viên. Tham gia cờ bạc vì ham vui và buồn chán, bị cáo đã bỏ học nhiều ngày liền để tham gia cờ bạc do sự dụ dỗ của bị cáo Trần Văn Mẫn và Ngô Thành Phú là bạn chung khu sinh sống của bị cáo Huỳnh Quốc Tuấn

Theo số liệu thống kê, thì đa số người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh có trình độ học vấn thấp, điều này cho thấy rằng việc các cá nhân không đi học hoặc bỏ học nửa chừng, không được giáo dục một cách đầy đủ từ phía nhà trường cũng là nguyên nhân dẫn đến việc các cá nhân đó phạm tội cờ bạc.

Bản án số: 20/2017/HSST ngày 18-4-2017 xét xử các bị cáo: Nguyễn Văn Long (sinh năm 1977), Huỳnh Văn Phởi (sinh năm 1972), Phan Thị Hồng Gấm (sinh năm 1993), Nguyễn Thị Linh (sinh năm 1982), Nguyễn Thị Kim Dung (sinh năm 1959), Nguyễn Văn Hùng (sinh năm 1987). Nguyễn Thị Thắng (sinh năm 1956). Nguyễn Thị Minh (sinh năm 1974) về tội “Đánh bạc” dưới hình thức “Đánh bài 52 lá được thua bằng tiền”, trong đó Nguyễn Văn Long, Huỳnh Văn Phởi, Nguyễn Thị Kim Dung, Nguyễn Thị Thắng có trình độ học vấn là tiểu học; Nguyễn Thị Linh, Nguyễn Văn Hùng có trình độ học vấn là trung học cơ sở; Phan Thị Hồng Gấm trình độ học vấn là trung học phổ thông.

Môi Trường Bạn Bè

Môi trường bạn bè đóng một vai trò rất quan trọng trong việc hình thành nhân cách của từng cá nhân, nhất là khi trẻ đang ở độ tuổi dậy thì. Nhóm bạn bè bao gồm bạn cùng lứa tuổi, lứa tuổi lớn hơn hoặc nhỏ hơn, nhóm bạn bè cùng xóm, bạn học, đồng nghiệp hay trong nhóm hoạt động xã

hội. Khi cá nhân tham gia vào nhóm bạn bè sẽ phải tuân thủ theo các chuẩn mực riêng của nhóm, chịu sự ảnh hưởng từ tính cách của các thành viên khác trong nhóm bạn và ảnh hưởng của tâm lý nhóm. Vì vậy, những cá nhân cùng một nhóm bạn sẽ có sự giống nhau về cách ứng xử, nhận thức, suy nghĩ, sở thích, thói quen... và khi thiếu sự quản lý từ phía gia đình và nhà trường và gặp được những điều kiện thuận lợi khác tạo điều kiện phát sinh các hành vi lệch chuẩn. Khi tham gia vào nhóm bạn bè tốt, nó giúp hình thành nên những đặc điểm nhân tích cực của con người, sẽ có những nhận thức và cái nhìn đúng đắn, không bị xa ngã vào con đường tội phạm. Khi cá nhân tham gia vào nhóm bạn bè mà trong đó có thành viên là người tham gia cờ bạc, cá nhân có xu hướng chịu sự ảnh hưởng của sở thích đồ đen và không kiềm chế được bản thân trước sự dụ dỗ của bạn mình mà tham gia vào cờ bạc.

Bản án số 83/2014/HSST ngày 22/09/2014 xét xử các bị cáo: Nguyễn Văn Cọp (sinh năm 1973), Nguyễn Văn Tuấn (sinh năm 1966); Lê Thanh Tâm (sinh năm 1968), Nguyễn Thành Long (sinh năm 1976), Trịnh Thành Giang (sinh năm 1985), Hồ Văn Tùng (sinh năm 1965), Nguyễn Đình Út (sinh năm 1973), Trần Minh Châu (sinh năm 1973) về hành vi “Đánh bạc” với hình thức “Cá độ đá gà được thua bằng tiền”. Qua nghiên cứu hồ sơ và lời khai biết rằng các bị cáo trên là bạn bè trong khu vực với nhau, cùng nuôi và chơi đá gà, các bị cáo thường hẹn nhau để nói chuyện, ăn nhậu, bàn về cách nuôi gà và đá gà cùng nhau, các bị cáo đã hẹn nhau và có thêm 35 cá nhân khác là người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan cùng chơi đá gà và cá độ ăn thua bằng tiền. Trong đó bị cáo Trịnh Thành Giang biết đến đá gà và nuôi gà do sự dụ dỗ và chỉ dạy của bị cáo Nguyễn Văn Tuấn, cả hai cùng chăm sóc chung một trại gà và tham gia đá gà cùng nhau.

Môi trường kinh tế, văn hóa, xã hội vĩ mô

Định hướng quy hoạch xây dựng tỉnh Long An đến năm 2020 cơ bản

trở thành tỉnh công nghiệp. Long An đang có nhiều bước đột phá trong quá trình công nghiệp hóa – hiện đại hóa, thúc đẩy quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế, hình thành các trung tâm kinh tế, các khu công nghiệp gắn với phát triển đô thị toàn tỉnh. Xác định mục tiêu phát triển ổn định ngành nông nghiệp, tỉnh Long An đã bắt đầu khai thác và tận dụng tối đa lợi thế của mình để phát triển công nghiệp, xây dựng Long An thành tỉnh hạt nhân của vùng phát triển phía Tây cả về nông nghiệp lẫn công nghiệp của Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam. Cùng với quá trình đô thị hóa là việc giảm đáng kể diện tích đất nông nghiệp làm mất đi phương tiện sản xuất của nông dân trong khi chính sách đào tạo chuyển đổi nghề không hiệu quả dẫn đến người dân mất phương hướng nghề nghiệp dễ dẫn đến buồn chán, không xác định được phương hướng công việc phía trước. Kèm theo đó là việc nhận được số tiền rất lớn từ việc đền bù đất dẫn đến việc người dân tiêu xài hoang phí, tham gia vào cờ bạc ngày càng nhiều để nhằm mục đích giải trí và kiếm tiền.

Ngoài gia đình và nhà trường thì xã hội là môi trường quan trọng tác động đến sự hình thành nên nhân cách con người. Sự thay đổi nhanh chóng của nền kinh tế kèm theo đó là công tác quản lý và giáo dục không theo kịp với sự phát triển trên đã tác động mạnh mẽ tới con người trong địa bàn tỉnh, cụ thể:

- Những tác động từ sự phân hóa giàu nghèo: do tác động của nền kinh tế thị trường, sự phân hóa giàu nghèo ngày càng cách biệt. Những người giàu lên một cách nhanh chóng, sẽ cảm thấy rằng đồng tiền trong giai đoạn phát triển mạnh của kinh tế rất dễ kiếm ra được, từ đó dẫn tới tâm lý họ vung tiền phung phí, đổ tiền vào các trò chơi đỏ đen nhằm thỏa mãn cuộc vui của họ, bên cạnh đó những người không theo kịp với sự phát triển kinh tế, không thay đổi được nghề nghiệp phù hợp, thì họ sẽ ngày càng nghèo đi, nhưng do lười biếng và không chịu lao động, không có việc, muốn kiếm tiền nhanh chóng nhằm phục vụ cho

nhu cầu tiêu sài dẫn đến họ tìm đến cờ bạc.

Bản án số 26/2017/HSST ngày 28/4/2017 xét xử các bị cáo: Nguyễn Văn An (sinh năm 1978), Nguyễn Văn Tài (sinh năm 1967), Võ Thành Lập (sinh năm 1977), Trần Văn Tiên (sinh năm 1986), Phạm Thành Phước (sinh năm 1984) về hành vi “Đánh bạc” dưới hình thức “Cá độ bóng đá”, trong đó Nguyễn Văn An, Nguyễn Văn Tài, Võ Thành Lập làm nghề “kinh doanh”. Phạm Thành Phước làm nghề “buôn bán”. Trần Văn Tiên làm nghề “làm thuê”. Quan nghiên cứu hồ sơ và lời khai nhận thấy rằng bị cáo Trần Văn Tiên là người rủ các bị cáo khác tham gia cá độ đá banh. Trước đó bị cáo Trần Văn Tiên đã từng chiến thắng nhiều lần, thấy được việc kiếm tiền từ cá độ rất dễ dàng, một lần kiếm hơn nhiều ngày làm công nên đã rủ các bị cáo khác tham gia cờ bạc.

- Tâm lý ăn chơi đua đòi: với những chính sách hợp lý của Đảng và nhà nước tạo ra sự phát triển vượt bậc về kinh tế trên địa bàn tỉnh Long An. Khi có dự án khu công nghiệp, một bộ phận dân cư thuộc vùng quy hoạch bỗng nhận được những khoản tiền đền bù, giải tỏa lớn. Nhiều người đã dùng những khoản tiền này để tiêu xài phung phí, tham gia vào cờ bạc để thể hiện bản thân, thỏa mãn sở thích đỏ đen. Đến khi họ tiêu xài hết tiền và thua quá nhiều trong trò chơi cờ bạc, để kiếm lại số tiền trên nhằm phụ vụ nhu cầu cuộc sống họ lại càng bất chấp đâm đầu vào cờ bạc. Cũng có những trường hợp do thói ăn chơi đua đòi, muốn xài đồ hiệu và tham gia vào các cuộc vui của đại gia, những người lười lao động và muốn kiếm tiền nhanh chóng đã lựa chọn cờ bạc để giải quyết nhu cầu về tiền bạc của mình.

Bản án số: 03/2015/HSST ngày 02/03/2015 xét xử các bị cáo: Trần Văn Thanh Tài (sinh năm: 1990), Nghi Quốc Quý (sinh năm: 1990), Trần Văn Mẫn (sinh năm: 1983), Dương Tấn Lộc (sinh năm: 1990). Ngô Thành Phú (Sinh năm: 1983), Huỳnh Quốc Tuấn (Sinh năm: 1995) về hành vi “Đánh bạc” với

hình thức “Đánh bài được thua bằng tiền”, trong đó Trần Văn Thanh Tài, Nghi Quốc Quý làm nghề “làm thuê”. Trần Văn Mẫn làm nghề lái xe. Ngô Thành Phú làm mướn, Dương Tấn Lộc không có nghề nghiệp và Huỳnh Quốc Tuấn hiện là sinh viên. Qua nghiên cứu hồ sơ và lời khai nhận thấy rằng bị cáo Dương Tấn Lộc sống chung với ba mẹ, được ba mẹ chu cấp đầy đủ, do muốn đổi điện thoại mới mà chưa được ba mẹ đồng ý nên đã tham gia đánh bạc để kiếm tiền đổi điện thoại.

- Tâm lý coi trọng đồng tiền, sự xuống cấp, suy thoái về đạo đức: đây là mặt trái của sự phát triển nền kinh tế thị trường. Nền kinh tế phát triển tạo điều kiện thuận lợi cho cuộc sống cũng như cung cấp công ăn việc làm cho người dân trong khu vực, nhưng đối với những người lười lao động, ham muốn vật chất, mong muốn có nhiều tiền để phụ vụ cho nhu cầu, mức sống ngày càng tăng thì họ có xu hướng kiếm tiền bằng mọi cách, họ coi trọng đồng tiền, thực hiện các hành vi sai lệch với chuẩn mực của xã hội nhằm kiếm được tiền.

Bản án số 21/2015/HSST ngày 18/3/2015 xét xử các bị cáo Đặng Quốc Phong (sinh năm 1974), Đỗ Thị Thanh Thủy (sinh năm 1974), Nguyễn Thị Lan (sinh năm 1958), Phạm Văn Bảy (sinh năm 1950) về tội “Đánh bạc” dưới hình thức “biên số đề”. Qua nghiên cứu hồ sơ và lời khai nhận thấy đây là đường dây ghi số đề lớn trong địa bàn huyện Bến Lức, dựa vào lòng tham của những công nhân cũng như người dân sống xung quanh Đỗ Thị Thanh Thủy đã dụ dỗ các bị cáo khác thực hiện hành vi tìm người đánh đề và chi hoa hồng cho các bị cáo nêu trên.

2.2.2. Các yếu tố chủ quan thuộc về người phạm tội tác động đến sự hình thành nhân thân người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An.

Hạn chế về ý thức, thái độ cá nhân

Ý thức là toàn bộ những quan điểm, nhận thức của con người về thế giới khách quan, về các mối quan hệ của con người trong thế giới. Thái độ là những

biểu hiện, những đánh giá của con người đối với một sự vật hiện tượng nào đó trong xã hội. Ý thức, thái độ có tác động rất lớn đến quá trình hình thành nên đặc điểm nhân thân người phạm các tội về cờ bạc. Dựa trên kết quả nghiên cứu hồ sơ 100 vụ án về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An thấy được rằng, người phạm tội cờ bạc thường có ý thức rất kém về hành vi đánh bạc của mình, tuy họ biết được rằng hành vi đánh bạc là vi phạm pháp luật nhưng họ vẫn mặc nhiên tham gia đánh bạc vì họ không ý thức được hậu quả của việc đánh bạc gây ra cho xã hội, gia đình và chính bản thân họ. Hầu hết những người thực hiện hành vi đánh bạc trên địa bàn tỉnh Long An có thái độ thờ ơ, xem nhẹ việc phạm tội đánh bạc.

Bản án số 83/2014/HSST ngày 22/09/2014 xét xử các bị cáo: Nguyễn Văn Cọp (sinh năm 1973), Nguyễn Văn Tuấn (sinh năm 1966); Lê Thanh Tâm (sinh năm 1968), Nguyễn Thành Long (sinh năm 1976), Trịnh Thành Giang (sinh năm 1985), Hồ Văn Tùng (sinh năm 1965), Nguyễn Đình Út (sinh năm 1973), Trần Minh Châu (sinh năm 1973) về hành vi “Đánh bạc” với hình thức “Cá độ đá gà được thua bằng tiền”. Qua nghiên cứu hồ sơ và lời khai Trần Minh Châu biết rằng Châu biết hành vi đánh bạc với hình thức “Cá độ đá gà ăn thua bằng tiền” là vi phạm pháp luật, nhưng mình tham gia đá gà chỉ là mua vui và không biết được hậu quả về mặt pháp lý đối với mình lớn như vậy, Châu còn nghĩ rằng mình bị bắt khi tham gia cá độ đá gà là do xiu xẻo mà không nghĩ rằng hành vi của mình sẽ bị trừng trị trước pháp luật.

Sai lệch về sở thích, đạo đức, lối sống

Qua kết quả nghiên cứu về nhân thân người phạm tội cho thấy rằng các người phạm tội cờ bạc đều có chung sở thích sai lệch là đánh bạc nhằm mục đích nhằm để giải trí, giết thời gian vào ngày lễ Tết, ngày giỗ, đám tiệc họp mặt bạn bè, gia đình, hàng xóm. Ban đầu họ chơi với nhau cho vui với góc độ gia đình, bạn bè, hàng xóm với số tiền nhỏ, dần dần sự ức chế về mặt tâm lý khi thua và sự hưng phấn và niềm vui khi chiến thắng trong các trò chơi cờ

bạc đã thúc đẩy họ ăn thua cá độ với số tiền lớn hơn đủ lượng để cấu thành cờ bạc.

Những người phạm tội cờ bạc đa phần có điểm chung là có ý thức trách nhiệm kém với gia đình và xã hội, họ tham gia vào các trò chơi cờ bạc nhằm thỏa mãn nhu cầu cũng như mục đích của mình mà không nghĩ đến hậu quả xảy ra, trong đầu họ chỉ có một viễn tưởng xa vời là chiến thắng các trò chơi cờ bạc, đến khi họ thua không còn gì thì họ lại bán đi các tài sản mà họ sở hữu cũng như ép buộc người thân cho họ mượn hoặc lừa gạt phân tài sản đó để có tiền tiếp tục cờ bạc. Những người phạm tội cờ bạc thường có lối sống buông thả, ham chơi, đua đòi, nhậu nhẹt, hút chích ma túy, lười lao động...

Bản án số: 03/2015/HSST ngày 02/03/2015 xét xử các bị cáo: Trần Văn Thanh Tài (sinh năm: 1990), Nghi Quốc Quý (sinh năm: 1990), Trần Văn Mẫn (sinh năm: 1983), Dương Tấn Lộc (sinh năm: 1990). Ngô Thành Phú (Sinh năm: 1983), Huỳnh Quốc Tuấn (Sinh năm: 1995) về hành vi “Đánh bạc” với hình thức “Đánh bài được thua bằng tiền”, trong đó Dương Tấn Lộc biệt danh Bóng Biển từng có một tiền sự về hành vi ngược đãi cha mẹ được đưa vào Cơ sở giáo dục theo Quyết định số 2020/QĐ-UBND ngày 29/6/2012 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Long An từ ngày 24/7 năm 2012 đến ngày 24/7/2014. Được biết hành vi ngược đãi cha mẹ trên được thực hiện với lý do là Dương Tấn Lộc xin tiền cha mẹ ruột của mình để thanh toán các khoản nợ do cờ bạc thua nhưng không được chấp nhận, vì vậy đã dùng hành vi bạo lực lên chính cha mẹ mình để đạt được mục đích.

Sai lệch về nhu cầu và cách thỏa mãn nhu cầu

Nhu cầu là yếu tố tác động, thúc đẩy con người thực hiện hành vi của mình. Nhu cầu của con người càng cấp bách thì khả năng chi phối suy nghĩ và hành động của con người càng cao. Nhu cầu đúng đắn, lành mạnh thúc đẩy con người suy nghĩ và hành động đúng. Ngược lại nhu cầu lệch lạc sẽ chi

phôi tâm lý, hướng con người đến nhận thức, suy nghĩ và hành động sai trái nhằm thỏa mãn những lợi ích không chính đáng của mình.

Qua kết quả nghiên cứu 100 bản án cho thấy rằng các người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An thường có tư tưởng thực dụng, coi trọng vật chất, hưởng thụ, sống buông thả... Họ thường có trình độ học vấn thấp, công việc không ổn định, thu nhập thấp, có nhiều thời gian rảnh rỗi, lười biếng. Một số đối tượng đã lựa chọn cờ bạc là con đường kiếm tiền nhanh chóng để thỏa mãn nhu cầu vật chất của bản thân. Đối với người có nền kinh tế ổn định họ thường tham gia vào cờ bạc để thỏa mãn niềm vui, quên đi sự buồn chán của họ cũng như thể hiện bản thân trong việc chiến thắng các trò chơi cờ bạc.

Bản án số 48/2013/HS-ST ngày 09/7/2013 của Tòa án nhân dân huyện Bến Lức xét xử các bị cáo Nguyễn Khắc Vũ (sinh năm 1975), Đặng Văn Hiệp (sinh năm 1984), Võ Hoàng Thọ (sinh năm 1984), Trần Hồng Hòa (sinh năm 1973), Trương Văn Trường (sinh năm 1977), Phạm Thành Phương (sinh năm 1969), Phan Hồng Dân (sinh năm 1976), Dương Công Hoàng Tùng (sinh năm 1976), Lê Hoài Thương (sinh năm 1985), Phạm Công Nhân (sinh năm 1980), Mai Văn Vàng (sinh năm 1989), Huỳnh Văn Hạnh (sinh năm 1970) về hành vi “Đánh bạc” dưới hình thức “Đá gà được thua bằng tiền”. Qua nghiên cứu hồ sơ và lời khai nhận thấy rằng, đa phần các bị cáo đều có sở thích đá gà, thích nuôi gà, muốn tìm kiếm niềm vui trong các trận đá gà, cảm thấy vui sướng, hạnh phúc khi gà mình chăm sóc chiến thắng, nên tham gia đá gà cùng nhau.

Những hạn chế về ý thức pháp luật cá nhân

Qua kết quả nghiên cứu 100 bản án cho thấy rằng các người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh hầu hết điều biết hành vi của mình là trái với pháp luật, nhưng vì xem thường pháp luật và ỷ lại vào sự quản lý lỏng lẻo của cơ quan chính quyền, suy nghĩ nơi mình chơi cờ bạc là kín đáo, các cơ quan chức

năng khó có thể phát hiện được và nếu bị phát hiện thì mình có thể đào thoát được hoặc nếu bị bắt thì họ có thể hối lộ mà thoát tội, vì vậy họ thường có thái độ bình thản, không lo lắng khi thực hiện hành vi đánh bạc của mình. Một phần nhỏ còn lại không biết được hành vi đánh bạc của mình là trái với quy định của pháp luật, họ nghĩ hành vi đánh bạc của mình là đúng, không bị trừng trị nên họ thực hiện hành vi đánh bạc một cách ngang nhiên, khi bị bắt họ còn có thái độ chống đối và nghĩ rằng hành vi của mình là đúng.

Từ sự phân tích những yếu tố tiêu cực từ phía gia đình, nhà trường, bạn bè, xã hội, các yếu tố tiêu cực từ sự phát triển kinh tế vĩ mô... đến quá trình hình thành nhân thân người phạm các tội về cờ bạc mà tác giả đã nêu ở trên, nhận thấy rằng để hạn chế được tình hình tội phạm xảy ra trên địa bàn tỉnh Long An, cần phải có những biện pháp phòng ngừa hiệu quả hơn, hạn chế được các tác động tiêu cực mà tác giả đã nêu ở trên đến sự hình thành đặc điểm nhân thân tiêu cực của người phạm tội cờ bạc, từ đó tạo ra môi trường thuận lợi để hình thành những đặc điểm nhân thân tích cực ở con người.

2.3. Thực trạng các đặc điểm tội phạm học về nhân thân người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An

Để đánh giá thực trạng các đặc điểm tội phạm học về nhân thân người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An, tác giả tiến hành tổng hợp các đặc điểm nhân thân người phạm tội thông qua việc nghiên cứu 100 vụ án với 470 bị cáo phạm các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An trong 05 năm từ năm 2013 – 2017, thông qua việc phân tích cơ cấu của tình hình tội cờ bạc dựa theo các đặc điểm nhân thân người phạm tội, tác giả sẽ đánh giá được thực trạng nhân thân người phạm các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An.

2.3.1. Cơ cấu nhân thân người phạm tội theo đặc điểm về độ tuổi

Theo số liệu tại bảng 2.5 ta có thể thấy được hầu hết các bị cáo phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An đều đã vào độ tuổi thành niên, trong đó

độ tuổi của người phạm tội chiếm tỷ lệ cao nhất là từ 30 đến dưới 45 tuổi với 71,27%, kế đến là người phạm tội có độ tuổi trên 18 đến dưới 30 tuổi chiếm tỷ lệ 23,97%, tiếp theo là người phạm tội có độ tuổi từ 45 tuổi trở lên chiếm tỷ lệ 3,91%, chiếm tỷ lệ thấp nhất với 0,85% là người phạm tội có độ tuổi từ 14 đến dưới 18 tuổi.

Độ tuổi của người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An phổ biến nhất là từ 30 đến 45 tuổi, do cá nhân vào độ tuổi này thường có cuộc sống ổn định về gia đình và kinh tế, thời gian rảnh rỗi nhiều nên họ muốn tìm niềm vui và không gian để giải trí trong khoảng thời gian nhàn chán, thỏa mãn sở thích đồ đen, do có kinh tế ổn định kèm theo có rất nhiều kinh nghiệm về cờ bạc nên họ rất mạnh dạn tham gia vào các trò chơi cờ bạc, tùy thuộc vào sở thích và kinh tế của từng cá nhân mà họ lựa chọn loại hình cờ bạc khác nhau như cờ bạc tại casino, đá gà, cá độ đá banh, ghi đề... nên tỷ lệ người phạm tội cờ bạc ở độ tuổi chiếm tỷ lệ cao nhất.

Người phạm tội cờ bạc trong độ tuổi từ 18 đến 30 tuổi chiếm tỷ lệ cao thứ hai, ở độ tuổi này đã hoàn thiện về mặt nhận thức và tâm lý nhưng kinh nghiệm sống còn ít, chưa va chạm nhiều với xã hội nên chưa đủ chín chắn trong suy nghĩ. Lười lao động, chưa có công việc hoặc công việc chưa ổn định, nhưng cần có tiền để thỏa mãn những nhu cầu trong cuộc sống hằng ngày cũng như những ham muốn khác. Một phần còn đang xài tiền từ bố mẹ nên không quý trọng đồng tiền, ỷ lại vào gia đình, muốn kiếm tiền một cách dễ dàng và nhanh chóng nên thích thử vận may trong cờ bạc, nhưng vì lý do không có nhiều kinh nghiệm trong cờ bạc, chưa có sự ổn định về kinh tế, kèm theo việc đa phần người dân trong địa bàn tỉnh vào độ tuổi này thường là sinh viên, học tập và làm việc tại nơi khác nên số lượng người phạm tội cờ bạc giảm đi nhiều so với lứa tuổi từ 30 đến dưới 45 tuổi.

Những người nằm trong độ tuổi từ 45 trở lên thường tích lũy được nhiều

kinh nghiệm sống, có nhận thức đúng đắn, có khả năng tự chủ được hành vi của mình, họ thường muốn tìm niềm vui bên cạnh gia đình và con cháu. Nên mức độ phạm tội cờ bạc của người ở độ tuổi này ít đi rất nhiều. Ở lứa tuổi vị thành niên từ 14 đến dưới 18 tuổi người phạm tội cờ bạc rất ít, chỉ có 0,39%, vì ở lứa tuổi này các bạn đa số còn đang đi học hoặc đang nằm trong sự quản lý giáo dục của gia đình, có ít hoặc không có kinh nghiệm về cờ bạc, kinh tế phụ thuộc vào cha mẹ nên tỷ lệ cờ bạc ở lứa tuổi này là thấp nhất. Bị cáo phạm các tội về cờ bạc ở lứa tuổi này thường do bị dụ dỗ, xúi giục và không biết hành vi của mình là hành vi phạm tội.

Qua 05 năm từ năm 2013 đến năm 2017, cơ cấu độ tuổi của người phạm tội cờ bạc giữa có sự thay đổi nhưng không đáng kể, người phạm các tội về cờ bạc trong tuổi từ 18 đến 30 tuổi vẫn chiếm tỷ lệ cao nhất.

2.3.2. Cơ cấu nhân thân người phạm tội theo đặc điểm về giới tính

Theo số liệu tại bảng 2.6 cho thấy, Trong tổng số bị cáo phạm tội cờ bạc tại tỉnh Long An, số lượng bị cáo là nam giới chiếm tỷ lệ rất lớn với 78,3%, còn lại bị cáo phạm tội cờ bạc là nữ giới chiếm tỷ lệ ít hơn nhiều so với nam giới với tỷ lệ 21,7%.

Sở dĩ nam giới trên địa bàn tỉnh Long An phạm tội cờ bạc nhiều là vì đặc điểm tâm sinh lý của nam dễ bị ảnh hưởng của môi trường sống xung quanh, có tính ham vui, háo thắng, gan dạ, thích thể hiện bản thân, dễ nhiễm các thói hư tật xấu, tính tự cao, tự đại. Nam giới có nhiều kinh nghiệm cờ bạc hình thành nên tâm lý đổ đên, mai rủi nghĩ rằng mình sẽ chiến thắng trong các trò chơi cờ bạc, kèm theo nam giới thường nắm giữ kinh tế của gia đình dẫn đến tình trạng nam giới tham gia cờ bạc nhiều hơn nữ giới.

Tỷ lệ phạm tội cờ bạc ở nữ giới trên địa bàn tỉnh Long An ít hơn so với nam giới (chiếm 21,7%), nhưng nếu so sánh với cơ cấu giới tính của các loại tội phạm khác thì đây là con số rất cao cần đặc biệt lưu ý. Mặc dù hiện nay tội

phạm về cờ bạc chủ yếu là nam giới nhưng rất có thể tỷ lệ người tham gia cờ bạc là nữ giới sẽ ngày càng tăng cần có biện pháp phòng ngừa thích hợp và kịp thời. Nữ giới tham gia cờ bạc thường với mục đích giải trí, thỏa mãn sở thích đồ đen, tìm niềm vui do tâm lý buồn chán khi có nhiều thời gian rảnh rỗi, nhưng do không có nhiều kinh nghiệm cờ bạc và sở thích cờ bạc như nam giới nên loại hình cờ bạc mà nữ tham gia khác với nam giới. Nữ giới thường tham gia các loại hình cờ bạc như đánh bạc với hình thức bài 52 lá, bài tứ sắc, tài xỉu, cá độ đá banh, ghi số đề... chưa thấy bị cáo nữ nào phạm tội đánh bạc dưới hình thức đá gà.

2.3.3. Cơ cấu nhân thân người phạm tội theo đặc điểm về trình độ học vấn

Theo số liệu tại bảng 2.7 ta có thể thấy được rằng trình độ học vấn của những bị cáo phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An rất thấp. Cụ thể, bị cáo phạm tội chiếm tỷ lệ cao nhất có trình độ học vấn là trung học cơ sở với 41,1%, tiếp theo là người phạm tội có trình độ học vấn trung học phổ thông với 27,5%. Kế đến là người phạm tội có trình độ học vấn ở bậc tiểu học chiếm tỷ lệ 21,5% và người phạm tội không biết chữ chiếm 9,8%. Thấp nhất là người phạm tội có trình độ học vấn trung cấp, cao đẳng, đại học trở lên chiếm tỷ lệ 1,9%.

Những người có trình độ học vấn cao họ có nhận thức đúng đắn, khả năng kiểm soát hành vi tốt và rất am hiểu về pháp luật, điều này đã tác động đến quá trình lên kế hoạch, thực hiện hành vi cờ bạc và lựa chọn hình thức cờ bạc. Họ hành động rất tinh vi, tránh được sự quản lý của các cơ quan chức năng dẫn đến việc phát hiện và xử lý tội phạm gặp nhiều khó khăn, dẫn đến tỷ lệ bị cáo phạm tội cờ bạc có trình độ học vấn cao rất thấp, chỉ chiếm 1,9%.

Tội phạm cờ bạc có trình độ học vấn thấp chiếm tỷ lệ rất cao, trình độ học vấn là trung học cơ sở chiếm tỷ lệ 41,1%, trình độ học vấn trung học phổ

thông chiếm tỷ lệ 27,5%. trình độ học vấn ở bậc tiểu học chiếm tỷ lệ 21,5% và người phạm tội không biết chữ chiếm 9,8%. Những người có trình độ học vấn thấp thường ít hiểu biết về pháp luật, khả năng kiểm chế và kiểm soát hành vi kém, họ thường tham gia vào các hình thức cờ bạc phổ biến, thường không lên kế hoạch tránh sự quản lý của các cơ quan chức năng nên hành vi cờ bạc của họ rất dễ bị phát hiện và xử lý, dẫn đến số lượng người tham gia cờ bạc bị phát hiện xử lý rất lớn

2.3.4. Cơ cấu nhân thân người phạm tội theo đặc điểm về nghề nghiệp

Theo số liệu tại bảng 2,8 cho ta thấy người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An chiếm tỷ lệ cao chủ yếu là người không có nghề nghiệp ổn định chiếm tỷ lệ 24,9% và người làm nghề kinh doanh chiếm tỷ lệ 23,6%, chiếm tỷ lệ thấp hơn tiếp theo là người nội trợ với 18,7%. Kế đến là người phạm tội là công nhân chiếm tỷ lệ 16% và người lao động tự do chiếm tỷ lệ 15,1%. Người phạm tội là công chức, viên chức và sinh viên chiếm tỷ lệ thấp nhất lần lượt là 1,1% và 0,6%.

Qua số liệu trên ta có thể thấy được mối quan hệ giữa đặc điểm trình độ học vấn với đặc điểm về nghề nghiệp của người phạm tội cờ bạc. Đa số người phạm tội cờ bạc có trình độ học vấn thấp nên nghề nghiệp của họ cũng thường không ổn định, thậm chí có một số người phạm tội không có nghề nghiệp gì.

Người không có nghề nghiệp ổn định phạm tội cờ bạc chiếm tỷ lệ cao nhất. Họ thường làm những công việc mang tính chất tạm thời, với mức lương không cao, điển hình như là: làm ruộng, phụ hồ, xe ôm, bán vé số... Những bị cáo mà nghề nghiệp không ổn định thường có thời gian rảnh rỗi nhiều, thời gian làm việc không ổn định, tính chất công việc nhàm chán dẫn đến việc họ tham gia cờ bạc nhằm mua vui, giải trí. Bên cạnh đó, không có nghề nghiệp ổn định dẫn đến kinh tế khó khăn, họ cần tiền để thỏa mãn những nhu cầu của cuộc sống cũng như ham muốn của mình, với tâm lý cầu may nên đã tham gia

cờ bạc để kiếm tiền một cách nhanh chóng và dễ dàng.

Những bị cáo làm nghề kinh doanh và nội trợ cũng có đặc điểm chung là thời gian rảnh rỗi nhiều, có kinh tế ổn định nên thường tham gia cờ bạc nhằm giải trí, mua vui, thỏa mãn sở thích đỏ đen của mình.

Công nhân và lao động tự do thường với tâm lý cầu may nên tham gia cờ bạc thường vì mục đích kiếm tiền một cách nhanh chóng để thỏa mãn những nhu cầu hằng ngày, Bên cạnh đó, họ có thể bị những thành phần lừa gạt, dụ dỗ đánh vào tâm lý tham tiền, muốn làm giàu một cách nhanh chóng mà tham gia vào cờ bạc.

Bị cáo phạm tội cờ bạc là công chức viên chức thường rất ít, vì tính chất đặc thù của công việc nên họ thường rất tinh vi trong việc tham gia cờ bạc, đối với tội phạm cờ bạc có nghề nghiệp này thường rất khó quản lý và phát hiện.

Sinh viên do chịu sự quản lý chặt chẽ từ gia đình và nhà trường, kinh tế phụ thuộc vào kinh tế của gia đình nên số lượng sinh viên phạm tội cờ bạc là rất ít, nguyên nhân sinh viên phạm tội cờ bạc chủ yếu là do tâm lý ăn chơi, đua đòi, cần tiền để thỏa mãn nhu cầu cuộc sống, bị những thành phần lừa gạt, dụ dỗ mà tham gia vào cờ bạc

Tiểu kết Chương 2

Chương 2 của luận văn đã tập trung làm rõ các đặc điểm nhân thân tiêu cực của người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An và các yếu tố tác động đến sự hình thành nên các đặc điểm nhân thân tiêu cực của người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh. Xác định sự tác động của các đặc điểm nhân thân đến quá trình hình thành cơ chế hành vi phạm tội của cá nhân và xác định các tác động tiêu cực từ các yếu tố môi trường, gia đình, bạn bè, kinh tế, xã hội, văn hóa bên ngoài và các yếu tố tâm, sinh lý tiêu cực bên trong đã tác động như thế nào đến sự hình thành các đặc điểm nhân thân tiêu cực của người phạm tội.

Xác định các yếu tố tiêu cực làm phát sinh tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An, về những yếu tố tiêu cực thuộc môi trường xã hội, đó là sự hạn chế thiếu sót trong quản lý nhà nước, quản lý xã hội và trong công tác phòng ngừa tội phạm; những yếu tố thuộc môi trường gia đình, nhà trường, xã hội... thường tác động một cách trực tiếp đến sự hình thành nhân thân người phạm tội. Trên cơ sở nghiên cứu và điều kiện của tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An, tác giả sẽ dự báo tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An trong thời gian tới để từ đó đi sâu vào nghiên cứu các giải pháp phòng ngừa và khắc phục tội phạm này một cách hữu hiệu.

Chương 3

DỰ BÁO TÌNH HÌNH TỘI CỜ BẠC VÀ GIẢI PHÁP PHÒNG NGỪA TỪ KHÍA CẠNH NHÂN THÂN NGƯỜI PHẠM CÁC TỘI VỀ CỜ BẠC

3.1. Dự báo tình hình tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An

3.1.1. Cơ sở dự báo

Dự báo là những phán đoán khoa học về trạng thái của một khách thể xã hội nào đó trong tương lai. Dự báo tình hình tội phạm là một phần, một bộ phận của dự báo xã hội, và về bản chất tội phạm là một hiện tượng xã hội. Dự báo tình hình tội phạm là sự phán đoán về thực trạng, diễn biến, tính chất của tình hình tội phạm có thể xảy ra trong tương lai, về nguyên nhân và điều kiện, về các khả năng phòng, chống tình hình tội phạm trong từng giai đoạn nhất định và việc đánh giá về chất và lượng của những thay đổi trong tình hình tội phạm, các nguyên nhân và điều kiện của nó.

Những căn cứ để đưa ra các dự báo về tình hình các tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An trong thời gian tới:

- Long An đang là tỉnh nằm trong vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, với sự phát triển kinh tế vượt bậc một cách nhanh chóng, các khu công nghiệp xuất hiện ngày càng nhiều trên địa bàn tỉnh dẫn đến việc người dân từ các nơi khác kéo đến ngày càng nhiều. Cùng với vị trí địa lý thuận lợi, có chung đường ranh giới với Thành phố Hồ Chí Minh với hai cửa khẩu Bình Hiệp (Mộc Hóa) và ThoMo (Đức Huệ) đã tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động tội phạm nói chung và tội phạm về cờ bạc nói riêng.

- Sự quản lý xã hội của cấp Ủy đảng, chính quyền địa phương còn nhiều bất cập, lỏng lẻo, chưa đạt hiệu quả cao; các tệ nạn xã hội như rựu chè, cờ bạc, ma túy có chiều hướng gia tăng; các phong tục tập quán không phù hợp với sự phát triển của xã hội vẫn còn tồn tại; công tác giáo dục đạo đức, pháp luật, kỹ năng sống trong gia đình của gia đình, nhà trường và xã hội chưa phù

hợp với sự phát triển xã hội... từ đó hình thành những nhận thức, quan niệm lệch lạc trong đời sống xã hội, tạo điều kiện thúc đẩy sự hình thành nên hành vi vi phạm pháp luật.

- Các điều kiện về nguồn nhân lực và cơ sở vật chất nhằm phục vụ cho công tác quản lý nhà nước chưa theo kịp với tình hình phát triển vượt bậc của kinh tế - xã hội tại địa phương. Công tác quản lý nhà nước về an ninh trật tự còn gặp nhiều khó khăn, vướng mắc như: tại một số địa phương, lực lượng thực hiện công tác quản lý nhà nước có trình độ chuyên môn không cao, số lượng còn quá mỏng; các chính sách quản lý còn lỏng lẻo và gặp nhiều bất cập; việc đầu tư các trang thiết bị phục vụ công tác quản lý nhà nước còn thiếu, lạc hậu, chưa đáp ứng được yêu cầu trong tình hình kinh tế mới... Đây cũng là điều kiện thuận lợi làm phát sinh tội phạm.

- Các chủ trương, chính sách về kinh tế và pháp luật còn rất nhiều hạn chế và sơ hở, chỉ truy quét tội phạm khi theo từng đợt theo chỉ thị từ cấp trên mà không có sự quản lý chặt chẽ từ địa phương để các đối tượng dựa vào đó để thực hiện hành vi phạm tội, đặc biệt là hành vi cờ bạc; vấn đề đảm bảo phúc lợi xã hội chưa đáp ứng đầy đủ, từ đó người dân dễ phát sinh tâm lý chống đối xã hội. Tình trạng suy thoái đạo đức của một số cán bộ công chức cũng là nguyên nhân dẫn đến người dân không tuân thủ và thực thi pháp luật.

3.1.2. Nội dung dự báo

Dựa trên cơ sở dự báo đã trình bày ở trên cùng với những phân tích về đặc điểm nhân thân người phạm các tội về cờ bạc mà tác giả đã trình bày ở chương 2, có thể đưa ra dự báo về các đặc điểm nhân thân người phạm các tội về cờ bạc như sau:

- Về độ tuổi: Trong thời gian tới, độ tuổi của người phạm tội cờ bạc vẫn duy trì phổ biến nằm trong độ tuổi từ 30 đến dưới 45 tuổi, nhưng độ tuổi người phạm tội cờ bạc sẽ có xu hướng trẻ hóa. Hiện nay sự phát triển mạnh

mẽ của công nghệ, đặc biệt là internet với sự xuất hiện một cách tràn lan của phim ảnh nói về cờ bạc nói riêng và các ấn phẩm khác nói chung càng ngày càng mang tính phổ biến. Các ấn phẩm này rất đa dạng, bao gồm: phim, clip, game online, game offline, truyện tranh, truyện ngắn, truyện dài, suy đồi về văn hóa, về đạo đức. Thực trạng trên đã phần nào thụ động hóa con người, giới trẻ tham gia vào các trò chơi cờ bạc trên các trang mạng ngày càng nhiều, ít giao tiếp với xã hội làm ảnh hưởng rất lớn tới tâm lý cũng như nhận thức của giới trẻ. Bên cạnh đó sự phát triển quá nhanh về mặt kinh tế, các gia đình giàu lên một cách nhanh chóng có xu hướng cho tiền con cái quá nhiều mà không có sự quản lý chặt chẽ, cha mẹ lo làm ăn kiếm tiền không dành thời gian cho con cái cũng như kết hợp với nhà trường để dạy bảo, quản lý con cái. Ngoài ra, con người còn bị ảnh hưởng bởi những tác động từ các mạng xã hội sẽ chi phối mạnh mẽ đến các giá trị, chuẩn mực đạo đức cũng như việc lựa chọn cách ứng xử của bản thân từng cá nhân trong xã hội, trong đó, những người trẻ tuổi sẽ chưa có đủ bản lĩnh, kinh nghiệm, kiến thức để nhận thức một cách chín chắn về mọi vấn đề và có hành vi ứng xử cho phù hợp. Kèm theo sự ham vui và bị dụ dỗ, xúi giục từ nhóm bạn mà tham gia vào cờ bạc.

- Về giới tính: Nam giới vẫn tiếp tục chiếm tỉ lệ đa số trong tội phạm cờ bạc so với nữ giới. Nhưng tỷ lệ nữ giới phạm tội ngày càng tăng đặc biệt là những người phụ nữ nội trợ hoặc không có việc làm việc làm không ổn định. Do sự buồn chán hàng ngày mà họ tập trung nhau lại tổ chức đánh bạc để mua vui, từ từ dẫn đến tình trạng phạm tội, trên địa bàn tỉnh, số lượng nữ giới phạm tội ngày càng tăng, chủ yếu tập trung phạm tội cờ bạc dưới các hình thức như đánh bài 52 lá, bài phỏm, bài câu cá, đánh bài tứ sắc, thầu đề, ghi đề và đánh đề.

- Về trình độ học vấn, nghề nghiệp và lối sống: Người phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An thuộc nhóm có trình độ học vấn thấp là chủ yếu. Đối

với các cá nhân sống trong gia đình có kinh tế khó khăn, lười lao động thì họ có nghề nghiệp không ổn định, hoặc không có nghề nghiệp, họ ăn chơi bời lêu lổng, dễ rơi vào cuộc sống cờ bạc để kiếm tiền thỏa mãn nhu cầu của cuộc sống hằng ngày... Đối với các cá nhân sống trong gia đình khá giả, có của ăn của để thì họ làm các nghề chủ yếu như mua bán, kinh doanh... họ có thời gian rảnh rỗi nhiều, đặc biệt là người nội trợ quản lý luôn công việc mua bán kinh doanh của gia đình, họ tìm đến cờ bạc để mua vui, giải trí, thỏa mãn sở thích đỏ đen.

- Về quy mô, hình thức tội phạm: Dựa theo các số liệu thống kê ta có thể thấy được rằng tình trạng cờ bạc hiện nay trên địa bàn tỉnh Long An ngày một nghiêm trọng, với số lượng người tham gia ngày càng nhiều hơn. Các tội phạm thường tổ chức đánh bài, đá gà với quy mô lớn và tập trung ở những nơi hẻo lánh, đường dây cá độ đá banh, đánh đề ngày càng mở rộng, đặc biệt các loại hình đá gà, cá độ đá banh trên mạng ngày càng có số lượng người tham gia ngày càng đông.

3.2. Các giải pháp phòng ngừa tội phạm cờ bạc từ khía cạnh nhân thân người phạm tội

Dựa trên cơ sở dự báo tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An trong thời gian tới cùng với sự phân tích những yếu tố tiêu cực tác động đến sự hình thành các đặc điểm nhân thân người phạm tội cờ bạc, tác giả đề xuất một số giải pháp phòng ngừa nhằm hạn chế các tác động tiêu cực từ môi trường gia đình, nhà trường, bạn bè, xã hội, sự phát triển kinh tế vĩ mô... đến sự hình thành đặc điểm nhân thân của người phạm tội, phát huy các yếu tố hình thành các đặc điểm nhân thân tốt. Qua đó, tăng cường phòng ngừa tình hình tội phạm nói chung cũng như tội phạm cờ bạc nói riêng trên địa bàn tỉnh Long An trong thời gian tới, các giải pháp phòng ngừa như sau:

3.2.1. Hạn chế các tác động tiêu cực từ môi trường gia đình

Để phòng, ngừa tội phạm nói chung cũng như tội phạm về cờ bạc nói riêng trước hết cần quan tâm đến sự bền vững của gia đình. Gia đình là tế bào của xã hội, cái nôi nuôi dưỡng và là môi trường quan trọng tác động đến sự hình thành và giáo dục nhân cách đầu tiên của con người. Vì vậy, cần có những giải pháp hạn chế các tác động tiêu cực từ môi trường gia đình đến việc hình thành các đặc điểm nhân thân xấu của tội phạm như:

- Xây dựng mô hình gia đình văn hóa: Xây dựng và nhân rộng các mô hình gia đình văn hóa tiêu biểu, gia đình gương mẫu chấp hành đường lối, chủ trương, chính sách, pháp luật của đảng và nhà nước, tích cực tham gia các phong trào thi đua của địa phương, gia đình có các thành viên sống hòa thuận, hạnh phúc, vợ chồng bình đẳng, thương yêu giúp đỡ nhau, không có bạo lực gia đình dưới mọi hình thức, cha mẹ có trách nhiệm nuôi dạy con cái khỏe mạnh, giáo dục con cái đúng cách, giúp đỡ mọi người trong cộng đồng, gia đình tổ chức lao động, sản xuất, kinh doanh, công tác, học tập đạt được năng suất, chất lượng, hiệu quả cao.

- Nâng cao trách nhiệm của các thành viên trong gia đình trong dạy dỗ, chăm sóc con cái: Bản thân cha mẹ và những thành viên khác trong gia đình cần phải nỗ lực tạo ra môi trường tích cực cho trẻ: trẻ em sinh ra như một tờ giấy trắng và gia đình là nơi đầu tiên dạy cho trẻ những kiến thức cần thiết trong cuộc sống. Chính vì vậy cần xây dựng cho trẻ được sống trong môi trường gia đình có nếp sống hòa thuận, gắn bó, yêu thương, có sự quan tâm chăm sóc lẫn nhau giữa các thành viên trong gia đình để giúp trẻ luôn có cảm giác bình yên, hạnh phúc. Cha mẹ phải thật sự là người bạn của con, dành thời gian để chia sẻ và lắng nghe suy nghĩ, tâm tư tình cảm của trẻ nhỏ, luôn luôn quan tâm, chăm sóc, giáo dục con cái từ thể chất đến tinh thần, dạy dỗ con cái cách ứng xử, thái độ, cách cư xử với mọi người, giúp trẻ xây dựng lối

sống lành mạnh, biết kính trên nhường dưới, lễ phép. Gia đình phải dạy bảo con cái giúp chúng nhận thức được giá trị của sức lao động, tự rèn luyện ý thức của mình, có suy nghĩ đúng đắn sống có ích cho xã hội, tập thói quen tự giác lao động phù hợp với sức khỏe và khả năng của trẻ ở từng độ tuổi, tránh thói lười nhác, ỷ lại, dựa dẫm vào người khác. Cha mẹ cần học tập các kỹ năng cần thiết để giáo dục con cái, đặc biệt là trẻ đến độ tuổi vị thành niên, có sự phát triển và thay đổi mạnh về tâm sinh lý cần có người hướng dẫn và chia sẻ. Cha mẹ hạn chế việc nuông chiều hoặc quá nghiêm khắc đối với trẻ, hướng cho trẻ có cách sống và nếp sống lành mạnh. Cần có sự khen thưởng, khích lệ khi trẻ làm được việc tốt, ngược lại phải dạy bảo khi trẻ làm việc gì sai trái. Đối với gia đình có con sử dụng internet, điện thoại di động cha mẹ cần thường xuyên kiểm tra, nhắc nhở, dạy bảo cho trẻ biết được tác hại của việc dành thời gian quá nhiều vào internet và điện thoại. kiểm tra và hạn chế, nhắc nhở về tác hại của các game bạo lực, game cờ bạc, các film ảnh đồ trụy trên mạng xã hội. Để làm được điều đó, cha mẹ cần quản lý chặt chẽ thời gian con trẻ sử dụng mạng internet và điện thoại, lắp đặt các thiết bị điện tử, máy tính cho trẻ sử dụng ở nơi mà các thành viên trong gia đình có thể dễ dàng kiểm soát như phòng khách, đặc biệt không được đặt ở phòng riêng của trẻ.

- Nâng cao và đổi mới công tác tuyên truyền: Cần có những chính sách mới trong công tác tuyên truyền, giáo dục để mỗi thành viên hiểu được vị trí, vai trò và trách nhiệm của mình đối với các thành viên khác trong gia đình và đối với xã hội. Nội dung tuyên truyền phải có sự kết hợp giữa thực tế và pháp luật, dễ hiểu, thiết thực, phù hợp với cuộc sống; hình thức tuyên truyền phải được đổi mới như mở các lớp hướng dẫn kỹ năng làm cha làm mẹ, cử các tuyên truyền viên giúp đỡ các em cá biệt, thông qua các kênh (báo, đài, truyền hình, các cuộc họp khu phố...). Hình thức tuyên truyền, giáo dục giới tính đối

với các em đến độ tuổi vị thành niên cần được đẩy mạnh giúp các em nắm được các kỹ năng ở tuổi mới lớn, tránh tình trạng kết hôn sớm, sống thử khi tâm lý và nhân cách, ý thức về trách nhiệm của các em chưa phát triển đầy đủ. Đội ngũ tuyên truyền viên phải được đào tạo đầy đủ các kỹ năng, kiến thức cần thiết đáp ứng yêu cầu tuyên truyền.

Tình trạng Bạo lực gia có tác động to lớn đến việc hình thành và hoàn thiện tâm lý, suy nghĩ của trẻ em và tác động trực tiếp đến việc hình thành hành vi ứng xử đối với các mối quan hệ tương tự khi chúng đã trưởng thành và trong những hoàn cảnh cụ thể, hành vi bạo lực gia đình sẽ được chuyển tiếp từ thế hệ này sang thế hệ khác. Các tổ chức ban ngành, chính quyền địa phương cần quan tâm, xem xét nhiều hơn đến người dân trong khu vực, phát hiện nhanh chóng tình trạng bạo lực ở gia đình, thực hiện công tác tổ chức hòa giải một cách khoa học và hiệu quả, chủ yếu là bằng cách tác động về mặt tâm lý, tình cảm, hạn chế các thủ tục hành chính.

Gia đình hoàn cảnh kinh tế khó khăn cũng là một trong những nguyên nhân dẫn đến việc thiếu quan tâm, chăm sóc giáo dục trẻ em từ phía gia đình. Do các nhu cầu hàng ngày không được thỏa mãn dễ dẫn đến tình trạng cá nhân sinh sống trong gia đình này thực hiện hành vi cờ bạc nhằm mục đích kiếm tiền một cách nhanh chóng, do đó các cấp Đảng ủy, chính quyền địa phương cần có những chính sách ưu tiên phát triển kinh tế gia đình, mở rộng đối tượng vay vốn, tăng mức vay vốn, phổ biến các công nghệ kỹ thuật mới cũng như các định hướng phát triển cho người dân, có các chính sách hợp lý trong công tác thay đổi cơ cấu việc làm, hỗ trợ và tạo cơ hội tìm kiếm việc làm ổn định cho đối tượng đang trong tình trạng thất nghiệp. Cần có chính sách khuyến khích phát triển kinh tế hộ gia đình như chuyển dịch cơ cấu ngành nghề, đào tạo nguồn lao động nông thôn, áp dụng tiến bộ khoa học, kỹ thuật, công nghệ vào sản xuất.

3.2.2. Hạn chế các tác động tiêu cực từ môi trường giáo dục

Nhà trường đóng vai trò quan trọng việc giáo dục và rèn luyện con người. Qua nghiên cứu nhân thân tội phạm cờ bạc xảy ra trên địa bàn tỉnh Long An cho thấy phần lớn người phạm tội cờ bạc đều có trình độ học vấn thấp. Điều đó cho thấy việc được sống trong một nền giáo dục hoàn thiện sẽ giúp hạn chế hành vi phạm tội của con người. Vì vậy, cần hạn chế đến mức thấp nhất các tác động tiêu cực từ môi trường giáo dục đến sự hình thành các đặc điểm nhân thân xấu ở người phạm tội. Để thực hiện tốt vai trò giáo dục, nhà trường cần phải:

- Thứ nhất, tăng cường công tác xóa mù chữ, nâng cao chất lượng phổ cập giáo dục tại địa phương, khuyến khích tạo mọi điều kiện thuận lợi cho thanh thiếu niên trong độ tuổi quy định được đến trường, tăng cường tuyên truyền, vận động và tạo điều kiện để những học sinh bỏ học giữa chừng quay lại lớp học, phát triển cơ sở hạ tầng và đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ cho công tác giảng dạy, không chạy theo thành tích mà chú trọng vào chất lượng giáo dục.

- Thứ hai, cần chú trọng công tác giáo dục nhân cách, đạo đức, cách ứng xử và kỹ năng sống cho học sinh. Kỹ năng sống là công cụ giúp con người biến đổi kiến thức của mình thành thái độ, hành vi, cách ứng xử, nhận thức tích cực. Nhà trường cần đầu tư tổ chức, xây dựng các sân chơi lành mạnh, phong phú về nội dung, đa dạng về hình thức nhằm phục vụ cho việc giảng dạy cũng như nhu cầu giải trí của học sinh, sinh viên như các câu lạc bộ, hội, nhóm... Đây chính là những sân chơi lành mạnh, là môi trường học tập mới giúp các em có thể giao lưu, học hỏi những kiến thức, kinh nghiệm từ những người bạn của mình, giúp các em có một cái nhìn mới tốt đẹp hơn về xã hội, tạo dựng được những kỹ năng sống hữu ích, hạn chế đến mức thấp nhất việc giao lưu với những nhóm tiêu cực ngoài xã hội và tránh xa những thói quen

xấu trong cộng đồng như chơi cờ bạc, rựu chè, ma túy, mại dâm...

- Thứ ba: Cần xây dựng đội ngũ giáo viên với kiến thức và trình độ chuyên môn cao về giảng dạy kiến thức cũng như về giáo dục đạo đức cho trẻ nhỏ, thầy cô vừa là giáo viên truyền dạy kiến thức cho trẻ nhỏ, vừa là cha mẹ để dạy bảo trẻ đạo đức và sống theo các chuẩn mực đạo đức của xã hội. Giáo viên cần quan tâm và chia sẻ hơn các tâm tư tình cảm và định hướng về mặt tâm lý cho trẻ bước vào độ tuổi vị thành niên. Cần có những chính sách, phương pháp phù hợp trong việc giáo dục giới tính cho trẻ vị thành niên.

- Thứ tư, cần phải tăng cường mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường trong việc giáo dục và quản lý để kịp thời phát hiện và có những biện pháp tác động phù hợp đối với những em có biểu hiện lệch lạc trốn học, hút thuốc, rựu chè, cờ bạc, chơi games... Hạn chế thấp nhất việc áp dụng biện pháp xử lý là đuổi học, đình chỉ học đối với các em vi phạm nội quy nhà trường, vì chức năng lớn nhất của nhà trường là giáo dục nên việc đuổi học là không cần thiết, việc đuổi học và đình chỉ học đã gián tiếp đưa học sinh ra ngoài xã hội nhiều cạm bẫy, có khả năng dễ tiếp cận với các thành phần xấu trong xã hội và đẩy học sinh đến gần với những tệ nạn xã hội, vi phạm pháp luật. Chính vì vậy, nhà trường cần có các biện pháp khác để giáo dục các em, cho các em cơ hội để sửa đổi, đưa học sinh đó vào một nhóm giáo dục đặc biệt tại trường... Chỉ thông qua giáo dục và đào tạo, phẩm chất và năng lực của mỗi thành viên trong xã hội mới được nâng cao.

- Thứ năm, thay đổi về phương pháp giáo dục môn học giáo dục công dân, đưa ra các phương pháp học mới mẻ, dễ tiếp thu, tránh trường hợp gây ra cảm giác nhàm chán khi học môn học này. Nâng cao tuyên truyền, giáo dục pháp luật đến với trẻ nhỏ từ các cấp học như trung học phổ thông, trung cấp, cao đẳng, đại học... Tăng cường bồi dưỡng kỹ cho đội ngũ giáo viên, đầu tư chất lượng cho các phương tiện giảng dạy, kết hợp giảng dạy và thực tiễn để

làm cho các giờ học pháp luật, đạo đức, tâm lý của học sinh thành khoảng thời gian vui vẻ, hấp dẫn, thu hút học sinh về hình thức, biện pháp và phong phú về nội dung. Ví dụ như trình chiếu cho các em những đoạn clip ngắn về tội phạm và đưa ra những tình huống pháp luật cụ thể liên quan đến lứa tuổi của các em để các em thảo luận, bày tỏ quan điểm của bản thân, từ đó giáo viên kịp thời phát hiện, uốn nắn những quan điểm còn lệch lạc, đưa ra những dẫn chứng cụ thể về hành vi vi phạm pháp luật và hậu quả của hành vi vi phạm pháp luật có tác dụng răn đe vừa rút kinh nghiệm cho các em trong hành vi ứng xử cuộc sống. Cần phải hướng cho các em có tâm lý sống và làm việc theo pháp luật và làm cho các em nhận thấy được hậu quả khi tham gia cờ bạc và những hậu quả liên đới đến sẽ xảy ra cho gia đình và xã hội khi tham gia cờ bạc.

Thông qua công tác giáo dục và đào tạo tốt góp phần hình thành nên những nhận thức, suy nghĩ, phẩm chất, năng lực tốt của mỗi thành viên trong xã hội. Điều đó cũng đồng nghĩa với việc hạn chế được sự phát triển của tội phạm nói chung cũng như tội phạm về cờ bạc nói riêng.

3.2.3. Hạn chế các tác động tiêu cực từ môi trường bạn bè

Môi trường Bạn bè là yếu tố tác động có ảnh hưởng to lớn trong việc hình thành các đặc điểm nhân thân xấu của người phạm tội. Gia đình cần phối hợp với nhà trường về quản lý để biết được con em mình đang chơi với ai, tốt hay xấu, trẻ nhỏ có bị các thành phần xấu dụ dỗ lợi dụng hay không để kịp thời ngăn chặn, uốn nắn, dạy bảo, động viên các em. Các bậc phụ huynh nên cho con em mình tham gia vào các hình thức hoạt động cộng đồng như mô hình đội, nhóm, câu lạc bộ, nhà văn hóa trên tinh thần tự nguyện và tùy theo sở thích của các em để các em có thể giao lưu, học hỏi, chơi với nhóm bạn bè tích cực, từ trong các hoạt động đó hình thành cho trẻ ý thức, suy nghĩ, nhận thức, kinh nghiệm sống phong phú hơn, hạn chế được các tác động tiêu cực từ

môi trường bạn bè.

Ngoài ra, cha, mẹ và các thành viên khác trong gia đình phải thường xuyên quan tâm, chăm sóc, đối xử với trẻ như với một người bạn, thể hiện sự tôn trọng và lắng nghe các ý kiến của trẻ, để trẻ tin tưởng, chia sẻ những tâm tư, tình cảm và những thắc mắc trong cuộc sống và khi gặp vấn đề gì khó khăn trong cuộc sống trẻ sẽ tìm sự động viên, khuyên bảo, định hướng từ cha mẹ và các thành viên khác trong gia đình. Các bậc cha mẹ cần phối hợp chặt chẽ với nhau để tìm hiểu tâm tư, nguyện vọng, mong muốn của nhóm trẻ, từ đó có những định hướng kịp thời trong mọi hoạt động của nhóm bạn thân, từ việc học tập, đến việc học năng khiếu, vui chơi, giải trí... Cha mẹ cần phải thực sự là những người bạn thân thiết của con cái, hiểu rõ và chia sẻ mọi khó khăn, vướng mắc trong cuộc sống của con cũng như trong các mối quan hệ bạn bè phức tạp của con cái thì mới giúp con cái tránh khỏi những tác động xấu từ bạn bè, phát huy được lợi thế của nhóm bạn thân trong việc hình thành nhân cách con người.

3.2.4. Hạn chế các tác động tiêu cực của môi trường kinh tế

Hoàn cảnh kinh tế là một trong những yếu tố tác động đối với việc hình thành động cơ, mục đích phạm tội và tác động trực tiếp đến cách thức xử sự của con người đối với môi trường xung quanh. Kinh tế ổn định và phát triển vững chắc là cơ sở hạn chế các tác động tiêu cực của môi trường kinh tế trong quá trình hình thành nhân thân người phạm tội có ý nghĩa to lớn trong công tác phòng ngừa tội phạm nói chung và cờ bạc nói riêng trên địa bàn tỉnh Long An. Trong thời gian qua, Đảng bộ và chính quyền tỉnh Long An đã ban hành các chính sách phát triển kinh tế nhằm tạo nhiều việc làm cho người dân, nâng cao chất lượng cuộc sống, thu hẹp khoảng cách giữa nông thôn và thành thị, tạo nhiều quỹ phúc lợi xã hội. Nhưng bên cạnh, đó cũng còn một bộ phận không nhỏ dân cư không có việc làm ổn định thậm chí là thất nghiệp, đời

sống kinh tế khó khăn kèm theo đó là sự phân hóa giàu nghèo, sự chuyển đổi cơ cấu kinh tế nhanh chóng làm người dân không theo kịp với sự phát triển của xã hội là nguyên nhân dẫn đến tình trạng cở bạc trong khu vực. Vì vậy, để giảm bớt các tác động tiêu cực từ môi trường kinh tế đối với nhân thân người phạm các tội cở bạc, tác giả đề xuất một số giải pháp sau:

- Thứ nhất, xây dựng chính sách hợp lý, tạo công ăn việc làm cho người dân: Cần có các chính sách giúp đỡ người dân trong vùng kinh tế thay đổi cơ cấu nghề nghiệp như động viên, kêu gọi những người đang thất nghiệp trong khu vực tham gia lao động, hỗ trợ đào tạo và tư vấn ngành nghề thích hợp cho người dân và phù hợp với cơ cấu kinh tế trong khu vực. .

- Thứ hai, xây dựng cơ cấu kinh tế hợp lý, tạo sự đa dạng về ngành, nghề và công việc cho người dân trong khu vực: Khuyến khích hỗ trợ phát triển các ngành có lợi thế như nông lâm nghiệp, du lịch, vận tải đường sông, cần được đầu tư đúng mức và phát huy hiệu quả tích cực đặc biệt là thực hiện có hiệu quả chương trình xúc tiến thương mại, tạo điều kiện mở rộng mạng lưới cung cấp dịch vụ thiết yếu, hệ thống bán lẻ, đa dạng hóa các thị trường nhằm tạo sự đa ngành và tạo việc làm cho người dân trong khu vực.

- Thứ ba, xây dựng kinh tế kỹ thuật cao: cần có những chính sách hợp lý về thuế, cũng như các chính sách phát triển kinh tế để tạo môi trường thuận lợi cho hoạt động kinh tế nhằm thu hút nguồn đầu tư trong nước và nước ngoài; áp dụng công nghệ cao vào trong sản xuất, có chính sách về sử dụng nguồn năng lượng hợp lý, đặc biệt là năng lượng sạch, hạn chế tình trạng ô nhiễm môi trường; đầu tư kỹ thuật, công nghệ mới vào các khu vực nông thôn; tập trung phát triển các ngành nghề mới có ý nghĩa trong việc phát triển kinh tế, vừa giải quyết được vấn đề việc làm cho người lao động... Thực hiện hiệu quả các chính sách hỗ trợ vay vốn, tăng mức vay vốn, hoàn thuế, miễn thuế, giảm thuế đối với hàng hóa trong nước nội địa và xuất nhập khẩu, đơn

giản hóa các thủ tục hành chính. Đẩy mạnh xúc tiến thương mại, tạo ra môi trường phát triển kinh tế thuận lợi, cạnh tranh lành mạnh giữa các doanh nghiệp trong nước và nước ngoài, đầu tư xây dựng, đổi mới hạ tầng, nâng cấp công nghệ xử lý nước thải, đưa ra các chính sách hợp lý trong việc sử dụng điện, phát triển nguồn năng lượng sạch như nguồn năng lượng gió, năng lượng mặt trời đảm bảo cung cấp đầy đủ điện phục vụ cho nhu cầu sản xuất, tập trung kiểm tra, rà soát tình hình sản xuất của các doanh nghiệp, tổ chức hội nghị phát triển công nghệ mới, để các doanh nghiệp có cơ hội gặp gỡ, trao đổi kinh nghiệm, chia sẻ những khó khăn, vướng mắc để tìm ra phương hướng giải quyết phù hợp, từ đó tạo nên một môi trường kinh tế kỹ thuật tiên tiến, tạo nên nguồn công việc cho người dân.

- Thứ tư, sử dụng hợp lý các thành tựu khoa học – kỹ thuật, công nghệ cao: Kêu gọi các doanh nghiệp chuyên giao, đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao. Ứng dụng các thành tựu khoa học kỹ thuật vào nông nghiệp, áp dụng các quy trình sản xuất, mô hình canh tác tiên tiến nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả sản xuất nông nghiệp, đề ra các chính sách xây dựng, phát triển vùng nông thôn mới. Đẩy mạnh việc thay đổi cơ cấu ngành nghề phù hợp với sự phát triển kinh tế, tạo thêm nhiều công ăn, việc làm cho người dân là các kiến nghị giải pháp quan trọng nhằm hạn chế tình trạng thất nghiệp, thiếu việc làm, từ đó góp phần nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của một bộ phận dân cư khó khăn, khắc phục dần tình trạng nghèo đói là nguyên nhân sinh ra tâm lý bất mãn, chống đối, tìm mọi cách để kiếm tiền bất chính. Thực tế cho thấy, nghèo đói là một trong những nguyên nhân dễ dẫn đến việc thực hiện hành vi phạm tội nói chung và phạm tội cờ bạc người nói riêng.

3.2.5. Hạn chế các tác động tiêu cực từ môi trường văn hóa - xã hội

Để hạn chế các tác động tiêu cực từ môi trường văn hóa - xã hội, Đảng và nhà nước cần phải:

- Thứ nhất, Cần cơ chế chính sách đột phá về giảm nghèo nhanh và bền vững cho hộ nghèo, hộ cận nghèo nhằm hỗ trợ cho họ ổn định cuộc sống bằng các hình thức dạy nghề, tạo việc làm, đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu cây trồng, vật nuôi theo hướng sản xuất hàng hóa, tăng thu nhập, nâng cao đời sống. Cần có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng nâng cao kiến thức, trình độ cho người lao động nhằm đáp ứng được nhu cầu của một nền kinh tế đang một cách nhanh chóng, như mở các trung tâm dạy nghề chất lượng cao, đa dạng về ngành nghề đào tạo, chú trọng đến chất lượng đào tạo và mở rộng đào tạo các ngành nghề cần thiết hiện nay. Cần có những chính sách hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho người lao động được học nghề, đẩy mạnh công tác giới thiệu việc làm, kết hợp với nhiều doanh nghiệp trong khu vực tạo sự đa dạng về lựa chọn việc làm cho người học nghề sau khi ra trường. Phát triển hiệu quả các trung tâm giới thiệu việc làm, thu thập thông tin về số lao động chưa có việc làm, số lao động đang có nhu cầu tìm việc, các doanh nghiệp cần tuyển việc làm... làm cầu nối giữa người lao động và doanh nghiệp nhằm giải quyết vấn đề về việc làm. Tăng cường các biện pháp khuyến khích doanh nghiệp tham gia giải quyết việc làm cho người lao động, thông qua các chính sách ưu tiên như hỗ trợ vay vốn, miễn, giảm, gia hạn nộp thuế... để họ tiếp nhận và đào tạo nguồn lao động trong khu vực.

- Thứ hai, đề ra các biện pháp quản lý cụ thể, thậm chí là ban hành các quy phạm pháp luật phục vụ cho công tác quản lý, kiểm tra đối với các loại hình dịch vụ vui chơi, giải trí như Bar, Pub, vũ trường, karaoke, quán nhậu, quán Internet... nhằm phát hiện, giải quyết kịp thời các tụ điểm vui chơi, giải trí không lành mạnh. Xây dựng phát triển những khu vui chơi lành mạnh phù hợp cho người dân trong từng khu vực, khuyến khích việc hoạt động các đội, nhóm trong khu vực dân cư để họ có thể tham gia các hoạt động vui chơi, giải

trí lãnh mạnh, tạo sự gắn kết giữa những người sống trong cùng khu dân cư.

- Thứ ba, phát triển, đẩy mạnh xây dựng, nhân rộng và phát triển phong trào nhân dân tự quản về trật tự an toàn xã hội như câu lạc bộ phòng, chống tội phạm trong khu phố, xóm trọ; tổ xe ôm tự quản bảo vệ an ninh trật tự. Xây dựng củng cố lực lượng bảo vệ trong các khu công nghiệp, lực lượng bảo vệ dân phố, dân phòng, tổ an ninh nhân dân là lực lượng nòng cốt của có ý nghĩa quan trọng trong việc hỗ trợ tích cực cho Công an trong công tác bảo vệ an ninh trật tự xã hội. Góp phần phát hiện và xử lý triệt để tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn.

- Thứ tư, tuyên truyền, phổ biến, vận động nhân dân chấp hành nghiêm túc, đầy đủ các quy định của pháp luật. Huy động sức mạnh của toàn thể nhân dân cả nước trong công tác phòng ngừa, đấu tranh ngăn chặn, phát hiện, tố giác tội phạm, giữ gìn trật tự an toàn xã hội. Cần có những chính sách hợp lý khen thưởng và bí mật cho những cá nhân hoặc tổ chức phát hiện và thông báo về tội phạm cờ bạc, cần đưa ra các chính sách hợp lý cho việc quản lý và phụ cấp thêm cho lực lượng dân quân tự vệ các tổ chức, câu lạc bộ phòng chống tội phạm, tăng cường tập huấn, đào tạo cho lực lượng dân quân tự vệ và các câu lạc bộ phòng chống tội phạm.

3.2.6. Khắc phục sự sai lệch nhu cầu và cách thức thỏa mãn nhu cầu, hạn chế về ý thức pháp luật.

Khắc phục sự sai lệch nhu cầu và cách thức thỏa mãn nhu cầu, hạn chế về ý thức pháp luật Tỉnh ủy, ban, ngành các cấp và các tổ chức xã hội cần phải:

- Thứ nhất, tăng cường sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường về quản lý và giáo dục học sinh. Động viên, tạo điều kiện thuận lợi cho các trẻ đã nghỉ học quay trở lại lớp học. Tăng cường công tác xóa mù chữ, giáo dục văn hóa và đạo đức nhằm nâng cao nhận thức, suy nghĩ của người dân.

- Thứ hai, nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân, tạo ra nhiều sân chơi chung bổ ích, lành mạnh, xây dựng các công viên phức hợp phục vụ nhu cầu vui chơi, giải trí của người dân. Tăng cường công tác tuyên truyền giáo dục pháp luật cho người dân, nâng cao ý thức của người dân để khắc phục các thói quen, sở thích xấu đối với người chưa thành niên, nhằm giáo dục, giúp đỡ họ sửa chữa sai lầm, hòa nhập cộng đồng và trở thành những công dân có ích cho xã hội, thành lập các hội nhóm quản lý chung trong khu vực sinh sống nhằm phát hiện, ngăn chặn các hành vi trái pháp luật.

- Thứ ba, tăng cường quản lý xã hội chặt chẽ hơn, xử lý triệt để các vi phạm pháp luật dù là nhỏ nhất, tạo tâm lý tôn trọng, tuân thủ pháp luật của toàn thể nhân dân. Hạn chế việc hình thành các thói quen xấu từ việc không tôn trọng pháp luật.

Tiểu kết Chương 3

Dựa trên các cơ sở lý luận và thực tiễn các đặc điểm nhân thân người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An đã được phân tích ở chương 1 và chương 2. Chương 3 của luận văn đề ra một số dự báo về đặc điểm nhân thân người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An trong thời gian tới, đồng thời đề xuất các giải pháp nhằm hạn chế các tác động tiêu cực từ môi trường gia đình, nhà trường, bạn bè, kinh tế - văn hóa – xã hội đến quá trình hình thành các đặc điểm nhân thân người phạm tội, từ đó hoàn thiện hơn trong công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An trong thời gian tới.

KẾT LUẬN

Cờ bạc là hành vi nguy hiểm cho xã hội vì nó là nguyên nhân dẫn đến phạm các loại tội khác như trộm, cướp, giết người... cũng là nguyên nhân dẫn đến gia đình ly tán, bạo hành gia đình gây thiệt hại nghiêm trọng cho gia đình và xã hội. Nghiên cứu nhân thân người phạm các tội về cờ bạc để tìm hiểu nguyên nhân, điều kiện làm phát sinh tội phạm cờ bạc dựa trên đặc điểm nhân thân người phạm tội và đưa ra biện pháp phòng ngừa nhằm cải thiện tình hình tội phạm cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An nói riêng và tội phạm về cờ bạc nói chung.

Luận văn là công trình đi sâu nghiên cứu dưới góc độ tội phạm học về nhân thân người phạm các tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An giai đoạn 2013– 2017 để làm rõ các đặc điểm nhân thân của người phạm các tội về cờ bạc và các yếu tố tiêu cực tác động đến sự hình thành nhân thân người phạm các tội về cờ bạc; tìm ra hoàn cảnh cụ thể đã đưa đến việc thực hiện tội phạm; từ đó đưa ra dự báo về tình hình tội cờ bạc và đề xuất một số giải pháp có tính khả thi nhằm nâng cao hiệu quả đấu tranh phòng, chống tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An trong thời gian tới. Các đề xuất trên nhằm điều chỉnh một số giải pháp cho phù hợp với tình hình mới, phù hợp với sự phát triển vượt bậc của nền kinh tế thị trường, bên cạnh những giải pháp hiện hữu, đề xuất thêm những giải pháp mới giúp cho công tác đấu tranh phòng chống tội phạm trên địa bàn tỉnh Long An nói riêng, trên phạm vi cả nước nói chung đạt được hiệu quả cao.

Luận văn là công trình khoa học đầu tiên nghiên cứu nhân thân người phạm các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An nên mặc dù tác giả đã có nhiều cố gắng trong quá trình nghiên cứu nhưng không thể tránh khỏi những thiếu sót, tác giả mong muốn nhận được ý kiến đóng góp của quý thầy, cô để tác giả có thể hiểu sâu hơn các nội dung thuộc phạm vi nghiên cứu của đề tài

và tiếp tục hoàn thiện kết quả nghiên cứu của mình.

Tác giả chân thành cảm ơn Tiến sĩ Trần Thị Quang Vinh đã nhiệt tình hướng dẫn và truyền đạt những kiến thức, kinh nghiệm, để tác giả hoàn thành Luận văn này. Tác giả chân thành cảm ơn các giáo viên của Học viện khoa học xã hội đã giảng, dạy những kiến thức cần thiết để tác giả có thể hoàn thành được luận văn. Tác giả chân thành cảm ơn Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Long An và Tòa án nhân dân tỉnh Long An đã cung cấp số liệu để tác giả có thể hoàn thành luận văn này.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Chính trị (2010) *Chỉ thị số 48/CT-TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tội phạm trong tình hình mới*, ban hành ngày 22/10/2010, Hà Nội.
2. C. Mác – Ph. Ăngghen (1986) *Toàn Tập*, tập III, Nxb Sự thật, Hà Nội.
3. Lê Cẩm (2001) “Nhân thân người phạm tội - Một số vấn đề lý luận cơ bản”, Tạp chí *Tòa án*, số 10, tr. 7-11, số 11, tr. 5-8.
4. Nguyễn Văn Cảnh cùng tập thể tác giả (2010) *Tội phạm học*, Nxb Tổng cục xây dựng lực lượng Công an nhân dân, Hà Nội.
5. Nguyễn Văn Cảnh và Phạm Văn Tĩnh (2013) *Một số vấn đề tội phạm học Việt Nam*, Học viện cảnh sát nhân dân, Hà Nội.
6. Chính phủ (1998) *Nghị quyết số 09/CP về tăng cường công tác phòng, chống tội phạm trong tình hình mới*, ban hành ngày 31/07/1998, Hà Nội
7. Chính phủ (2011) *Nghị định số 80/2011/NĐ-CP Quy định các biện pháp bảo đảm tái hòa nhập cộng đồng đối với người chấp hành xong án phạt tù*, ban hành ngày 16/09/2011, Hà Nội.
8. Lê Văn Định (2015) “Đặc điểm nhân thân người phạm tội và phương thức thực hiện tội trộm cắp tài sản trên địa bàn tỉnh Gia Lai”, Tạp chí *Kiểm sát*, số 6, tr. 47-53.
9. Đỗ Đức Hồng Hà (2005) “Các tình tiết định khung tăng nặng trong tội giết người phản ánh mức độ lỗi và các đặc điểm về nhân thân người phạm tội”, Tạp chí *Toà án nhân dân*, số 18, tr. 17-20.
10. Ngô Minh Hải (2015) *Đặc điểm nhân thân người phạm tội hiếp dâm trẻ em trên địa bàn tỉnh Đồng Nai dưới góc độ tội phạm học*, Luận văn thạc

sĩ, Đại học Luật thành phố Hồ Chí Minh.

11. Nguyễn Quang Hạnh (2013) “Một số vấn đề nhân thân người phạm tội”, Tạp chí *Nghề luật*, số 1, tr. 52-57.

12. Vũ Gia Hiền (2005) *Tâm lý học và chuẩn hành vi*, Nxb Lao động, Hà Nội.

13. Hồ Thanh Lam (2014) *Nhân thân người phạm tội xâm phạm sở hữu từ thực tiễn tỉnh Bình Dương*, Luận văn thạc sĩ, Học viện Khoa học xã hội.

14. Nguyễn Xuân Nghĩa (2002) *Xã hội học*, Nxb Đại học Mở Thành phố Hồ Chí Minh. Thành phố Hồ Chí Minh.

15. Đinh Văn Quế (2009) “Các trường hợp loại trừ trách nhiệm hình sự liên quan đến nhân thân người phạm tội”, Tạp chí *Toà án*, số 13, tr. 23-27, số 14, tr.19-28.

16. Quốc hội (2003) *Bộ luật Tổ tụng hình sự nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.

17. Quốc hội (2009) *Bộ luật Hình sự nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam năm 1999 sửa đổi bổ sung*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.

18. Quốc hội (2013) *Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.

19. Quốc hội (2017) *Bộ luật Hình sự nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam năm 2015 sửa đổi bổ sung*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.

20. Nguyễn Thị Thanh Thủy (2001) “Một số vấn đề về nhân thân người phạm tội”, Tạp chí *Nhà nước và pháp luật*, số 5, tr. 46-53.

21. Nguyễn Thị Thanh Thủy (2001) “Nhân thân người phạm tội với việc quy trách nhiệm hình sự”, Tạp chí *Toà án*, (số 8), tr. 2-7.

22. Nguyễn Thị Thanh Thủy (2005) *Nhân thân người phạm tội trong luật hình sự Việt Nam*, Luận án tiến sĩ, Viện Nhà nước và Pháp luật.

23. Nguyễn Thị Thanh Thủy (2005) “Vấn đề nhân thân người phạm tội

trong thực tiễn quyết định hình phạt”, Tạp chí *Toà án nhân dân*, số 19, tr. 3-9.

24. Nguyễn Thị Thanh Thủy (2005) “Vấn đề nhân thân người phạm tội trong thực tiễn truy cứu trách nhiệm hình sự”, Tạp chí *Kiểm sát*, số 17, tr. 32-35.

25. Phạm Uyên Thy (2015) *Nhân thân người phạm tội trên địa bàn Quận 7, Thành phố Hồ Chí Minh*, Luận văn thạc sĩ, Học viện khoa học xã hội.

26. Phạm Văn Tĩnh (2000) *Các phương pháp nghiên cứu tình hình tội phạm, một số vấn đề lý luận và thực tiễn*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội.

27. Phạm Văn Tĩnh (2004) *Đặc điểm tội phạm học của tình hình tội phạm ở nước ta hiện nay*, Luận án tiến sĩ, Viện Nhà nước và Pháp luật.

28. Phạm Văn Tĩnh (2005) “Đặc điểm định lượng của tình hình tội phạm ở nước ta hiện nay”, Tạp chí *Nhà nước và Pháp luật*, số 4, tr. 73-83.

29. Phạm Văn Tĩnh (2005) “Đặc điểm định tính của tình hình tội phạm ở nước ta hiện nay”, Tạp chí *Nhà nước và Pháp luật*, số 10, tr. 65-76.

30. Phạm Văn Tĩnh (2007) “Khái niệm tội phạm và tình hình tội phạm dưới góc độ của Tội phạm học”, Tạp chí *Nhà nước và Pháp luật*, số 6, tr. 73-79.

31. Phạm Văn Tĩnh (2007) *Một số vấn đề lý luận về tình hình tội phạm ở Việt Nam*, Nxb Tư pháp, Hà Nội.

32. Trần Hữu Tráng (2010) “Bàn về nguyên nhân tội phạm học”, Tạp chí *Luật học*, số 11, tr. 43-51.

33. Trần Hữu Tráng (2010) “Tác động của kinh tế thị trường đến tình hình tội phạm và phòng ngừa tội phạm ở nước ta”, Tạp chí *Luật học*, số 1, tr. 42-50.

34. Trần Hữu Tráng (2014) “Dự báo nguy cơ tội phạm”, Tạp chí *Luật học*, số 4, tr. 46-53.

35. Trường Đại học Luật Hà Nội (2004) *Giáo trình Luật hình sự Việt*

Nam, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội.

36. Trường Đại học Luật Hà Nội (2006) *Giáo trình Luật tố tụng hình sự Việt Nam*, Nxb Tư pháp, Hà Nội.

37. Trường Đại học Luật Hà Nội (2008) *Giáo trình tội phạm học*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội

38. Trường Đại học Luật Hà Nội (2015) *Giáo trình Tội phạm học*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội.

39. Trường Đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh (2013) *Giáo trình Tội phạm học*, Nxb Hồng Đức, Hội Luật gia Việt Nam.

40. Trường Đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh (2015) *Giáo trình Xã hội học đại cương*, Nxb Hồng Đức, Hội Luật gia Việt Nam.

41. Lê Đức Tùng (2005) “Cần có biện pháp để thống nhất khi áp dụng tình tiết đã bị xử phạt hành chính trong Bộ luật hình sự”, Tạp chí *Kiểm sát*, số 5, tr. 34-36.

42. Đào Trí Úc (1993) “Hệ thống các biện pháp phòng ngừa xã hội đối với tội phạm”, *Kỷ yếu hội thảo khoa học*, tr. 18-22.

43. Viện nghiên cứu nhà nước và pháp luật (2000) *Tội phạm học Việt Nam - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội.

44. Võ Khánh Vinh (2002) *Dự báo tình hình tội phạm, một số vấn đề lý luận – thực tiễn*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội

45. Võ Khánh Vinh (2003) *Giáo trình Tội phạm học*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội.

46. Võ Khánh Vinh (2010) *Quyền con người tiếp cận đa ngành và liên ngành khoa học xã hội*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.

47. Võ Khánh Vinh (2012) *Xã hội học pháp luật, những vấn đề cơ bản*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.

48. Võ Khánh Vinh (2013) *Giáo trình tội phạm học*, Nxb Công an nhân

dân, Hà Nội.

49. Võ Khánh Vinh (2014) *Giáo trình Luật hình sự phân các tội phạm*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.

50. Võ Khánh Vinh (2014) *Giáo trình Luật hình sự Việt Nam phân chung*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.

PHỤ LỤC

Bảng 2.1: Tình hình các tội về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An

Năm	Tình hình các tội về cờ bạc		Tỉ lệ bị cáo/vụ
	Số vụ án đã xét xử	Số bị cáo	
2013	63	243	3,9
2014	41	152	3,7
2015	90	576	6,4
2016	53	254	4,8
2017	47	223	4,7
Tổng	294	1448	23,5
Trung bình	58,8 vụ/năm	289,6 người/năm	4,7

Nguồn: số liệu thống kê hình sự của Tòa án nhân dân tỉnh Long An giai đoạn

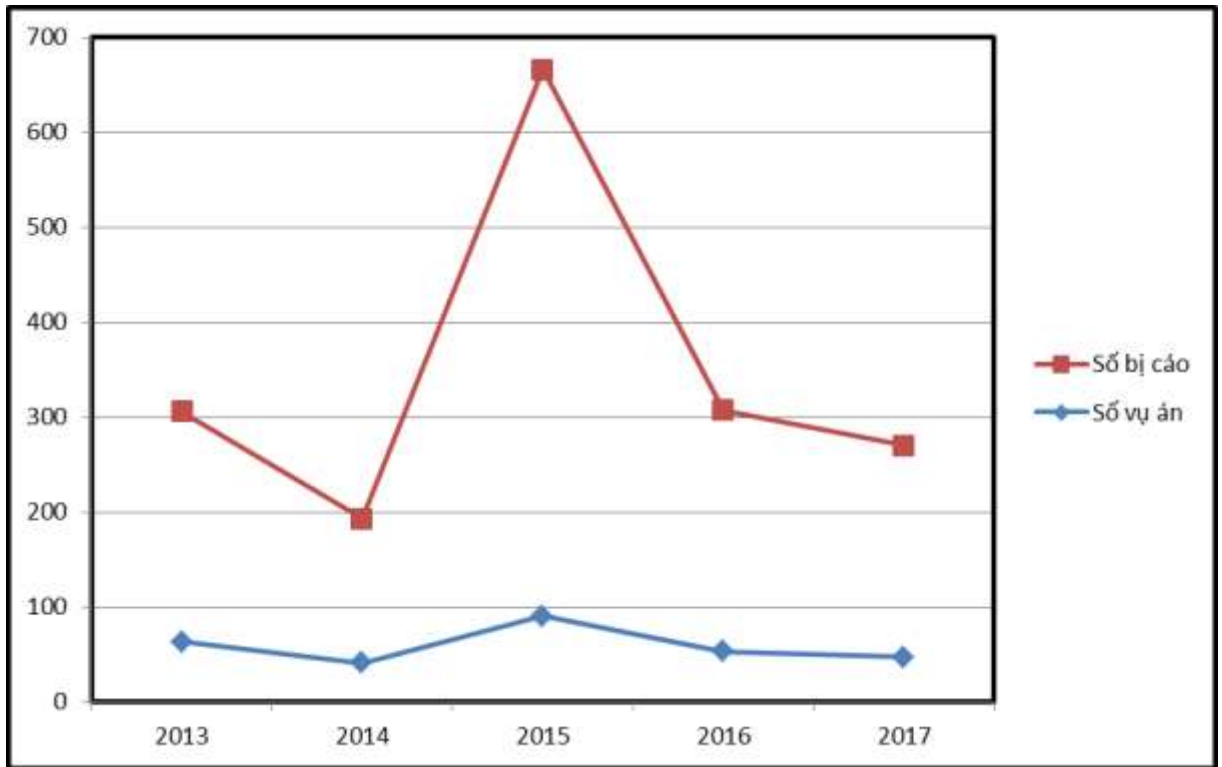
2013 - 2017

Bảng 2.2: Cơ số tội phạm nói chung và tội phạm về cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An

Năm	Tổng số bị cáo đã xét xử	Tổng số bị cáo phạm tội cờ bạc	Dân số	Cơ số tội phạm chung	Cơ số tội cờ bạc
2013	2155	243	1.460.321	147,6	16,6
2014	1873	152	1.469.873	127,4	10,3
2015	2279	576	1.477.300	154,3	38,9
2016	1726	254	1.484.655	116,3	17,1
2017	1474	223	1.495.915	98,5	14,9
Tổng	9507	1448	7.388.064	644,1	97,8
Trung Bình	1901,4	289,6	1.477.613	128,8	19,6

Nguồn: số liệu thống kê hình sự của Tòa án nhân dân tỉnh Long An giai đoạn 2013 - 2017

Hình 2.1: Biểu đồ biểu diễn tình hình tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An

Nguồn: số liệu thống kê hình sự của Tòa án nhân dân tỉnh Long An giai đoạn 2013 - 2017

Bảng 2.3: Tình hình tội phạm cờ bạc trong quan hệ với tình tội phạm nói chung trên địa bàn tỉnh Long An giai đoạn 2013 - 2017

Năm	Các tội về cờ bạc		Tổng số vụ án hình sự đã xét xử		Tỷ lệ %	
	Số vụ án	Số bị cáo	Số vụ án	Số bị cáo	Số vụ án	Số bị cáo
2013	63	243	1356	2155	4,6	11,3
2014	41	152	1196	1873	3,4	8,1
2015	90	576	1268	2279	7,1	25,3
2016	53	254	1129	1726	4,7	14,7
2017	47	223	993	1474	4,7	15,1
Tổng	294	1448	5942	9507	24,5	74,5
Trung bình	58,8 vụ/năm	289,6 bị cáo/năm	1188,4 vụ/năm	1901,4 bị cáo/năm	4,9%	14,9%

Nguồn: số liệu thống kê hình sự của Tòa án nhân dân tỉnh Long An giai đoạn 2013 - 2017

**Bảng 2.4: Cơ cấu từng loại tội về cờ bạc trong tổng số vụ án về cờ bạc
trên địa bàn tỉnh Long An**

Năm	Điều luật	Số vụ án và bị cáo của từng loại tội về cờ bạc		Tổng số vụ án và bị cáo về các tội cờ bạc		Tỷ lệ %	
		Số vụ án	Số bị cáo	Số vụ án	Số bị cáo	Số vụ án	Số bị cáo
2013	248	48	181	63	243	76,2	74,5
	249	15	62			23,8	25,5
2014	248	38	146	41	152	92,7	96,1
	249	3	6			7,3	3,9
2015	248	73	371	90	576	81,1	18,9
	249	17	205			64,4	35,6
2016	248	45	198	53	254	84,9	77,9
	249	8	56			15,1	22,1
2017	248	32	142	47	223	68,1	63,7
	249	15	81			31,9	36,3

Nguồn: số liệu thống kê hình sự của Tòa án nhân dân tỉnh Long An giai đoạn

2013 - 2017

**Bảng 2.5: Cơ cấu độ tuổi của người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh
Long An giai đoạn 2013 - 2017**

Năm	Số lượng bị cáo	Độ tuổi			
		Từ 14 đến dưới 18 tuổi	Từ 18 tuổi đến dưới 30 tuổi	Từ 30 đến dưới 45 tuổi	Từ 45 tuổi trở lên
2013	77	1	20	52	4
2014	74	0	25	42	7
2015	128	2	19	102	5
2016	96	1	23	69	3
2017	95	0	21	70	4
Tổng	470	4	108	335	23
Tỷ lệ %	100%	0,85%	23,97%	71,27%	3,91%

Nguồn: Số liệu tổng hợp từ 100 bản án xét xử của Tòa án nhân dân tỉnh

Long An

**Bảng 2.6: Cơ cấu giới tính của người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh
Long An giai đoạn 2013 - 2017**

Năm	Số lượng bị cáo	Giới tính	
		Nam	Nữ
2013	77	57	20
2014	74	49	25
2015	128	112	16
2016	96	73	23
2017	95	77	18
Tổng	470	368	102
Tỷ lệ %	100%	78,3%	21,7%

Nguồn: Số liệu tổng hợp từ 100 bản án xét xử của Tòa án nhân dân tỉnh

Long An

Bảng 2.7: Cơ cấu trình độ học vấn của người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An giai đoạn 2013 - 2017

Năm	Số lượng bị cáo	Trình độ học vấn của bị cáo				
		Không biết chữ	Tiểu học	trung học cơ sở	Trung học phổ thông	Trung cấp, cao đẳng, đại học
2013	77	6	15	30	26	0
2014	74	7	19	25	22	1
2015	128	15	31	55	20	7
2016	96	8	17	43	28	0
2017	95	10	19	40	25	1
Tổng	470	46	101	193	121	9
Tỷ lệ %	100%	9,8%	21,5%	41,1%	25,7%	1,9%

Nguồn: Số liệu tổng hợp từ 100 bản án xét xử của Tòa án nhân dân tỉnh

Long An

Bảng 2.8: Cơ cấu nghề nghiệp của nhân thân người phạm tội cờ bạc trên địa bàn tỉnh Long An giai đoạn 2013 - 2017

Nghề nghiệp	Năm					Tổng	Tỷ lệ
	2013	2014	2015	2016	2017		
Không nghề nghiệp ổn định	17	16	33	26	25	117	24,9%
Sinh viên	0	0	1	1	1	3	0,6%
Công chức, viên chức	2	2	1	0	0	5	1,1%
Công nhân	11	10	23	16	15	75	16%
Kinh doanh	21	18	28	23	21	111	23,6%
Nội trợ	16	15	26	15	16	88	18,7%
Lao động tự do	10	13	16	15	17	71	15,1%
Tổng	77	74	128	96	95	470	100%

Nguồn: Số liệu tổng hợp từ 100 bản án xét xử của Tòa án nhân dân tỉnh

Long An